

OPĆINA ŠODOLOVCI

STRATEŠKI RAZVOJNI PROGRAM OPĆINE ŠODOLOVCI ZA RAZDOBLJE OD 2015. DO 2020. GODINE

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Izrada Strateškog razvojnog programa Općine Šodolovci
za razdoblje od 2015. do 2020. godine

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. - 2020.

Udio sufinansiranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

Naručitelj

Općina Šodolovci
Ive Andrića 3
31215 Ernestinovo

Sudjelovali u izradi

Općina Šodolovci
Regionalna razvojna agencija
Slavonije i Baranje d.o.o.

Informacije

Osječko-baranjska županija
Općina Šodolovci
Hrvatski zavod za zapošljavanje
Hrvatski zavod za statistiku
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU
Poslovna Hrvatska

Strateški razvojni program općine Šodolovci za razdoblje od 2015. do 2020. izradila je tvrtka **NFM Consulting d.o.o.** Izrada dokumenta financirana je EU sredstvima, odnosno kroz podmjeru 7.1. Ruralnog razvitka. Strategija je izrađena u suradnji s koordinаторom regionalnog razvoja Osječko-baranjske županije, Regionalnom razvojnom agencijom Slavonije i Baranje.

OPĆINA ŠODOLOVCI

**STRATEŠKI RAZVOJNI
PROGRAM OPĆINE
ŠODOLOVCI ZA
RAZDOBLJE OD 2015.
DO 2020. GODINE**

U Šodolovcima, 10. travnja 2016.

I. Sadržaj

1. Predgovor načelnika.....	6
2. Uvod i metodološki okvir	8
2.1. Analiza/ocjena stanja.....	9
2.2. SWOT analiza.....	10
2.3. Vizija i strateški ciljevi	10
2.4. Prioriteti i mjere	10
2.5. Financijski plan.....	10
2.6. Provedba strategije	10
3. Analiza društveno-ekonomske situacije	12
3.1. Geoprostorna obilježja.....	13
3.2. Upravni ustroj	14
3.3. Stanovništvo.....	16
3.4. Infrastruktura	17
3.4.1. Prometna infrastruktura.....	17
3.4.2. Komunalna infrastruktura.....	18
3.4.3. Gospodarenje otpadom, zaštita okoliša i energetska učinkovitost	18
3.5. Gospodarstvo	19
3.5.1. Osnovni pokazatelji	19
3.5.2. Malo i srednje poduzetništvo.....	20
3.5.3. Poljoprivreda.....	20
3.5.4. Turizam	22

3.6. Tržište rada.....	23
3.7. Obrazovanje.....	27
3.8. Ostala društvena infrastruktura.....	29
4. Vizija i strateški ciljevi.....	30
5. SWOT analiza	32
5.1. Javni sektor	33
5.2. Poljoprivredni sektor i gospodarstvo	34
5.3. Civilni sektor	35
6. Prioriteti i mjere.....	36
6.1. Projektna pripremljenost i financijska vrijednost.....	40
7. Provedba strategije: institucionalni i financijski okvir.....	46
7.1. Organizacijska struktura za provedbu Strategije.....	47
7.2. Financijski okvir (izvori financiranja)	48
7.3. Usklađenost strategije s nacionalnim i regionalnim politikama	49
8. Praćenje učinaka i evaluacija realizacije postavljenih ciljeva	54
8.1. Komunikacija i informiranje.....	57
9. Zaključak	58
10. Prilozi	60
10.1. Popis sudionika radionice održane u studenom 2015. i sudionika koji su pomogli u izradi Strateškog razvojnog programa općine Šodolovci	61
10.2. Obrazac za prikupljanje projekata/projektnih ideja	62

The background of the page features a stylized map of Slovenia in a light grey color, set against a white background. The map is positioned in the lower half of the page, with its top edge following a diagonal line that separates it from a dark green upper section. The map shows the outline of the country and its internal administrative boundaries.

1

Predgovor načelnika

Poštovani čitatelji,

Općina Šodolovci pristupila je izradi Strateškog razvojnog programa općine Šodolovci za razdoblje od 2015. do 2020. te vam s velikim ponosom predstavljam rezultat tog rada.

Strateški razvojni program iznimno je važan dokument koji sadrži analizu, ciljeve te strateške prioritete i mjere razvitka općine, a obuhvaća velike i ključne razvojne projekte koji će utjecati na razvitak svih vitalnih dijelova naše zajednice, kako gospodarstva i infrastrukture koji će razvitku dati temelj, tako i društvenih djelatnosti i socijalnih usluga koje će utjecati na sadržajnosti i sigurniji život naših mještana. Za realizaciju projekata i dostizanje ciljeva programa potrebna je suradnja svih, kako Općine, tako i civilnog i privatnog sektora, udruga i poduzetnika, odnosno svih nas koji u općini živimo i radimo. Stoga je prilikom izrade programa velika pozornost posvećena glasu javnosti, mišljenju i viziji stanovnika općine.

Članstvom Republike Hrvatske u Europskoj uniji jedinicama se lokalne samouprave pruža prilika za napredak u vidu različitih europskih fondova. Upravo je postojanje Strateškog razvojnog dokumenta jedan od preduvjeta za korištenje sredstava iz razli-

čitih fondova, što će nam pomoći u razvitku općine, a upravo je planiranje razvojnih projekata ograničeno zbog nedostatnih proračunskih sredstava.

Realizacija određenih mjera i projekata predstavlja izazov kojemu moramo pristupiti kako bismo ostvarili zajedničke ciljeve i težnje svih nas za boljim životom na području općine Šodolovci.

S poštovanjem,

dipl. ing. Mile Zlokapa,
načelnik Općine Šodolovci

A stylized map of Europe is shown in the background, rendered in a light gray color. The map is composed of white outlines for the countries. The top half of the image is a solid dark green, which transitions into a lighter green and then a light gray background where the map is located. A large white number '2' is positioned on the left side of the page, partially overlapping the map.

2

Uvod i metodološki okvir

Strateški razvojni program Općine Šodolovci, odnosno strategija razvitka temeljni je planski dokument kojim se određuju strateški ciljevi i prioriteta održivog gospodarskog i društvenog razvitka općine. Strategija nastoji osigurati usmjeravanje na razvojno perspektivne potencijale općine Šodolovci i njihovo iskorištavanje na najučinkovitiji način, odnosno stvoriti sveobuhvatan razvojni plan općine za sve ključne sektore i razvojna područja.

Strateški se razvojni program izrađuje za razdoblje od 2015. do 2020. godine. To je vremensko razdoblje usklađeno s programskim planiranjem na razini Europske unije i Republike Hrvatske, što omogućava lakše povezivanje općinskog razvojnog programa s dokumentima više razine.

Metodološki okvir koji je korišten za izradu Strateškog razvojnog dokumenta općine

Šodolovci nastojao je obuhvatiti većinu prihvaćenih načela kvalitetnog strateškog planiranja, stoga izrada strategije obuhvaća sljedeća poglavlja:

2.1. Analiza/ocjena stanja

Ovo poglavlje sadrži osnovnu analizu postojećeg stanja s najvažnijim razvojnim obilježjima, trendovima, problemima i potrebama općine. Analiza/ocjena stanja služi kao podloga za utvrđivanje razvojnih prioriteta, a strukturirana je na sljedeći način:

- geoprostorna obilježja;
- upravni ustroj;
- stanovništvo;
- infrastruktura;
- gospodarstvo;
- tržište rada;
- obrazovanje;
- ostala društvena infrastruktura.

2.2. SWOT analiza

SWOT analiza podrazumijeva istraživanje svih važnijih karakteristika, kako unutar-njeg, tako i vanjskog okruženja, radi identifikacije strateških čimbenika koji će odrediti budućnost općine. U unutarnjem se okruženju identificiraju snage i slabosti - resursi i kapaciteti na koje se općina može osloniti u svom razvitku i oni koji ograničavaju ili onemogućuju njezin daljnji razvitak. Vanjsko se okruženje sastoji od prilika i prijetnji - resursa i kapaciteta izvan općine koji bi mogli biti iskorišteni za daljnji razvitak općine te oni koji ga mogu ograničiti.

2.3. Vizija i strateški ciljevi

Vizija sadrži sveobuhvatni opis željenog budućeg razvitka općine, koji se želi ostvariti do završetka ovog ciklusa strateškog planiranja. Strateški se ciljevi određuju na temelju prethodnih analiza i predstavljaju ključni element strateškog programa. Oni moraju biti konkretni, detaljni, fokusirani i dobro definirani, mjerljivi, ostvarljivi, realni u odnosu na resurse i vremenski ograničeni.

2.4. Prioriteti i mjere

Prioriteti proizlaze iz vizije i razrađuju strateške ciljeve. Mjere su intervencije i aktivnosti u nekom sektoru/području i predstavljaju okvir za pripremu i izradu konkretnih razvojnih projekata. Opis i sadržaj mjere uključuje:

- naziv,
- svrhu, cilj i obrazloženje,

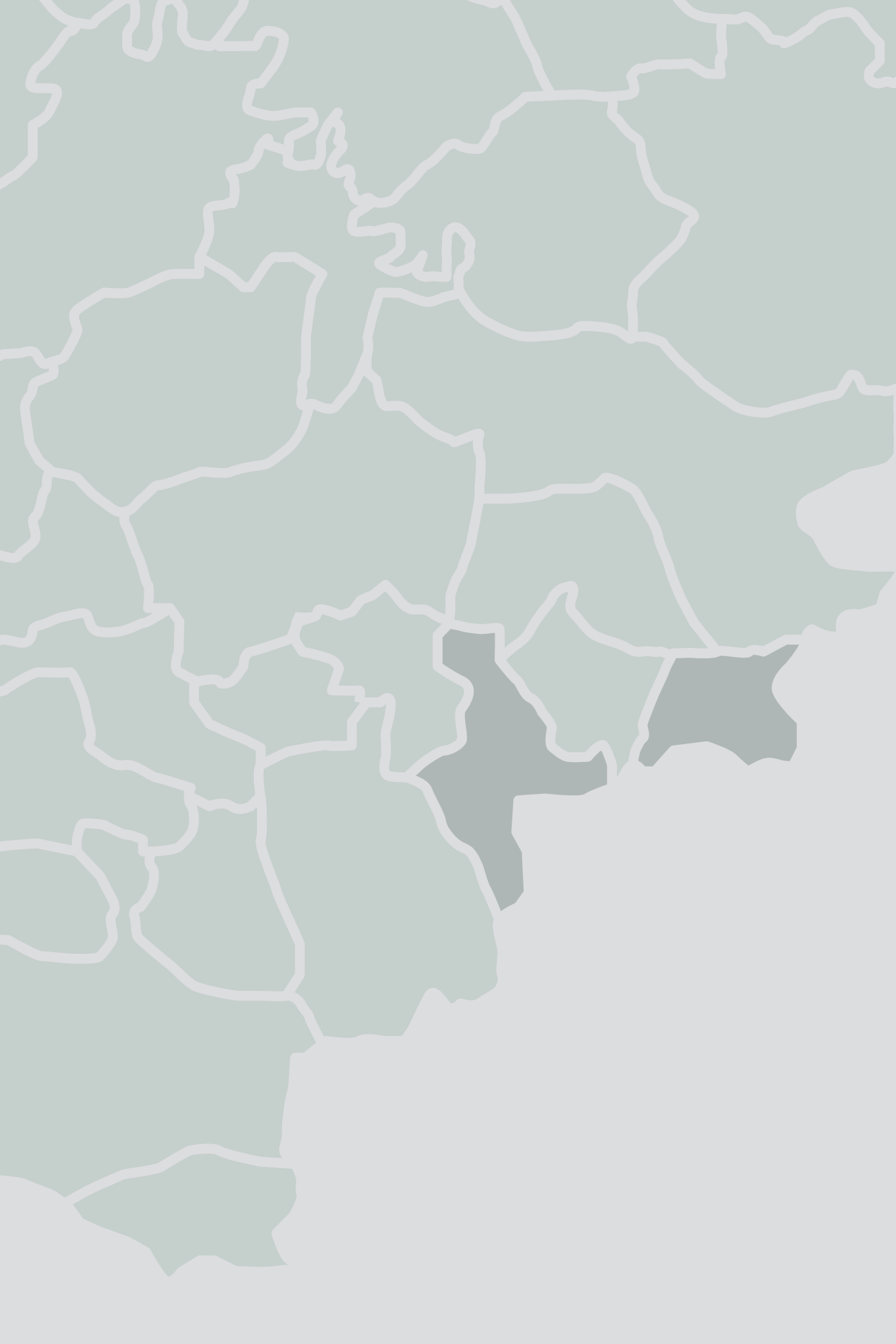
- povezanost sa strateškim ciljem i prioritetom,
- mehanizme provedbe,
- nositelje, korisnike i ciljne skupine,
- okvirna financijska sredstva i njihove izvore,
- usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima (županijskim, nacionalnim i sektorskim te programima EU),
- pokazatelje za praćenje rezultata i razvojnih učinaka,
- razdoblje provedbe,
- rezultat i razvojni učinak te
- informiranje i komunikaciju.

2.5. Financijski plan

Financijski plan sadrži indikativni i okvirni pregled te alokaciju financijskih sredstava po strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama, izvorima i razdobljima.

2.6. Provedba strategije

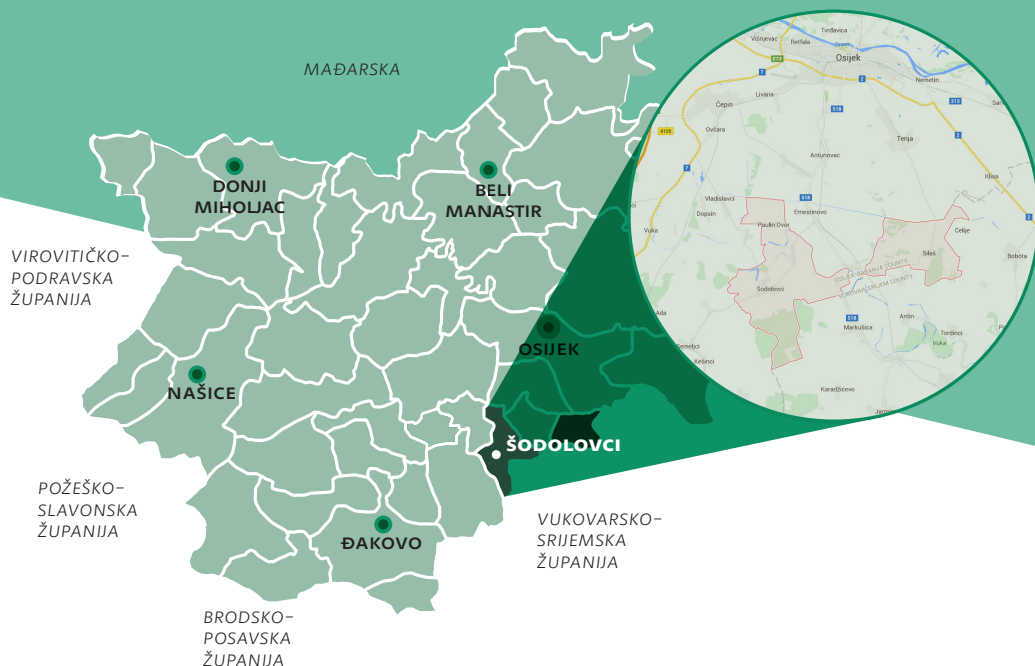
Ovo poglavlje sadrži opis postupaka i nadležnost subjekata u provedbi strategije, njihove kapacitete te rokove provedbe.

The background features a stylized map of Croatia in light gray, overlaid on a dark green diagonal band. The map shows the outline of the country, including its islands and coastline.

3

Analiza društveno- ekonomske situacije

KARTA - POLOŽAJ OPĆINE ŠODOLOVCI U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

3.1. Geoprostorna obilježja

Općina Šodolovci jedna je od 35 općina na području Osječko-baranjske županije. Smještena je u jugoistočnom dijelu županije i prostire se na površini od 72,61 km², što čini 1,9% površine županije. Općinu čine naselja Ada, Koprivna, Palača, Paulin Dvor, Petrova Slatina, Silaš i Šodolovci, a administrativno se sjedište nalazi u Šodolovcima. Općina Šodolovci zauzima dva odvojena prostorna dijela, međusobno odvojena južnim dijelom općine Ernestinovo. Zapadni, veći dio općine

Šodolovci okružen je općinom Ernestinovo na istoku, Antunovcem na sjeveru, Vladislavicima na zapadu i Semeljicima na jugozapadu, dok je južni i jugoistočni dio, uz granicu Vukovarsko-srijemske županije, odnosno općine Markušica. Istočni, manji dio općine graniči, na sjeveru s područjem grada Osjeka, na sjeverozapadu s općinom Antunovac, zapadu s općinom Ernestinovo te na jugu i jugoistoku područjem Vukovarsko-srijemske županije, odnosno općinama Tordinci i Trpinja.

Općina Šodolovci smještena je u središnjem dijelu istočne Hrvatske. S okruženjem je pr-

venstveno povezan trasom državne ceste D518 koja prolazi težištem između dva dijela prostora općine.

Područje općine Šodolovci dio je širega nizinskoga, jugoistočnoga dijela Osječko-baranjske županije. Ovakav nizinski prostor nastao je modeliranjem riječnih tokova Drave, Save i Dunava i njihovih pritoka, stvarajući pri tom akumulacijski tip reljefa, odnosno akumulacijsku nizinu. Međutim, u takvom se naizgled jednoličnom reljefu mogu izdvojiti i određene reljefne cjeline: terasa Drave i aluvijalna ravan Vuke. U skladu se s obilježjima reljefa kreću i nadmorske visine terena. Istočni dio općine Šodolovci nešto je nižih nadmorskih visina i iznosi oko 85 m n/v, dok je zapadni dio nešto viši, od 85 do 91 m n/v.

Klimatološke osobine prostora općine Šodolovci dio su klimatskih osobina šireg prostora istočne Hrvatske. Cijelo područje, kao i širi prostor, ima sve odlike umjereno kontinentalne klime, koju karakteriziraju česte i intenzivne promjene vremena. Osnovne karakteristike ovog tipa klime su srednje mjesečne temperature iznad 10 °C tijekom više od četiri mjeseca godišnje, srednje temperature najtoplijega mjeseca ispod 22 °C te srednje temperature najhladnijeg mjeseca između -3 i 18 °C. Obilježje je ove klime izostanak izrazito suhih mjeseci, više oborina u toplom dijelu godine i prosječne godišnje količine od 700 do 800 mm. Prosječna temperatura zraka, prema mjerenjima u razdoblju od 1978. do 1998., iznosi je 11 °C. Srednje mjesečne temperature su u porastu do srpnja, kada dostižu maksimum s prosječnom mjesečnom temperaturom od 21,4 °C. Najhladniji mjesec je siječanj, sa srednjom temperaturom od -0,4 °C.

Prema ustroju vodnog gospodarstva, općina Šodolovci pripada vodnom području sliva Drave i Dunava, odnosno slivnom području Vuka, čija je ukupna površina 1.793,28 km², a obuhvaća prirodnu cjelinu hidrografskog sliva rijeka Vuke, Drave i Dunava. Površina sliva koja pripada Osječko-baranjskoj županiji veličine 1.117,96 km² može se podijeliti na izravni sliv rijeke Drave s glavnim recipijentima Poganovačko-kravičkim kanalom, kanalom Crni fok i kanalom Palčić, izravni sliv rijeke Dunav s glavnim recipijentom Glavni Daljski kanal i sliv rijeke Vuke s najvećim pritokom Bobotskim kanalom. Istočni dio općine Šodolovci (Palača, Silaš) i dio zapadnoga područja sjeverno od ceste Ernestinovo-Paulin Dvor-Hrastin pripadaju izravnom slivu Bobotskog kanala. Ostali dio zapadnog dijela općine, južno od predmetne ceste, pripada slivu rijeke Vuke.

Na području općine Šodolovci zastupljeno je pet pedoloških jedinica, na čiji su postanak i rasprostranjenost utjecale osobine reljefa, klime te vodne prilike. To su lesivirano i lesivirano semiglejno tlo na lesu, pseudoglejno semiglejno i eutrično smeđe semiglejno tlo koje je rasprostranjeno na najvećem dijelu općine Šodolovci, močvarno hipoglejno i močvarno amfiglejno tlo, močvarno amfiglejno i močvarno hipoglejno tlo te močvarno amfiglejno i ritska crnica.

3.2. Upravni ustroj

Općina Šodolovci jedinica je lokalne samouprave osnovana Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj ("N.N." br. 10/97., 124/97., 68/98., 22/99., 117/99., 128/99., 44/00. i 129/00.). Op-

ćina u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Dan općine Šodolovci je 29. svibnja, a službeno glasilo izlazi pod nazivom Službeni glasnik Općine Šodolovci.

Tijela Općine Šodolovci su Općinsko vijeće i općinski načelnik. Općinsko vijeće je predstavničko tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi akte u okviru djelokruga Općine te obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom. Način rada Općinskog vijeća uređuje se Poslovníkom. Općinsko vijeće ima 11 vijećnika, a način njihova izbora propisan je zakonom. Općinsko vijeće ima predsjednika i potpredsjednika. Općinsko vijeće donosi Poslovník i Statut Općine, donosi proračun, opće i druge akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga općine, bira i razrješava predsjednika i potpredsjednika Općinskog vijeća, osniva, bira i razrješuje članove radnih tijela Općinskog vijeća, uređuje ustrojstvo i djelokrug Jedinštenog upravnog odjela, osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za Općinu, raspisuje lokalni referendum, obavlja i druge poslove koji su mu zakonom

ili drugim propisom stavljeni u djelokrug.

Izvršno tijelo općine je općinski načelnik. Općinski načelnik i njegov zamjenik biraju se na način propisan posebnim zakonom. Općinski načelnik u obavljanju svoje dužnosti zastupa Općinu, predlaže Općinskom vijeću donošenje općih i drugih akata iz djelokruga Općinskog vijeća i priprema prijedloge općih akata, izvršava i osigurava izvršavanje općih akata, utvrđuje prijedlog proračuna Općine, upravlja nekretninama, pokretninama i imovinskim pravima u vlasništvu Općine, upravlja prihodima i rashodima, te obavlja i druge poslove koji su stavljeni u nadležnost općinskog načelnika.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine ustrojen je Jedinštenveni upravni odjel, čije se ustrojstvo uređuje općim aktima, a njegovim radom upravlja pročelnik. Jedinštenveni upravni odjel neposredno izvršava i nadzire provođenje općih akata Općinskog vijeća i akata općinskog načelnika, donosi pojedinačne akte kojima rješavaju pitanja o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba, vodi očevidnike određene zakonom i drugim propisima i izdaje propisana uvjerenja i potvrde, obavlja i druge poslove od interesa za Općinu i njena tijela sukladno zakonima, Statutu i drugim propisima.

Javna priznanja Općine Šodolovci su počasni građanin, nagrada za životno djelo i plaketa. Javna se priznanja dodjeljuju za iznimna dostignuća i doprinos od osobitog značenja za razvitak i ugled općine Šodolovci, a posebice za iznimne uspjehe u unaprjeđivanju gospodarstva, znanosti, kulture, zaštite i okoliša, športa, tehničke kulture, zdravstva i drugih

javnih djelatnosti te za poticanje aktivnosti koje su usmjerene na to.

3.3. Stanovništvo

Prema popisu stanovništva iz 2011., općina Šodolovci ima 1.653 stanovnika, od čega je 779 (47,2%) muškaraca i 874 (52,8 %) žene. U odnosu na 2001., broj stanovnika manji je za 302. Najveći broj stanovništva, njih 476, smješteno je na području naselja Silaš, naselje Šodolovci broji 338 stanovnika, naselje Palača 241 stanovnika, naselje Petrova Slatina 209 stanovnika, naselje Ada 200, naselje Koprivna 113 te naselje Paulin Dvor 76 stanovnika.

Prosječna starost stanovnika općine Šodolovci je 46,5 godina (44,1 godinu muškarci i 48,6 godina žene) i značajno je viša od prosječne starosti stanovnika Osječko-baranjske županije koja iznosi 41,2 godine. U od-

nosu na popis iz 2001., prosječna je starost porasla za 2,8 godina (1,8 godina muškarci i 3,8 godina žene). Radno sposobnog stanovništva u dobi od 15 do 64 godine ukupno je 1.079 (62,27%), od čega 546 muškaraca i 533 žene. Gustoća naseljenosti u općini Šodolovci je 23 stanovnika na km².

Negativan prirodni prirast stanovništva vidljiv je u Republici Hrvatskoj i Osječko-baranjskoj županiji, ali i u općini Šodolovci, a vitalni indeks (živorodeni na sto umrlih) za područje općine Šodolovci znatno je niži od vrijednosti za Republiku Hrvatsku i Osječko-baranjsku županiju.

Na području općine Šodolovci nalazi se 618 kućanstava. U razdoblju od 2001. do 2011. broj kućanstava smanjen je sa 684 na 618, odnosno za 9,7%, a zbog smanjenja broja stanovnika smanjen je i prosječan broj članova kućanstava s 2,86 iz 2001. na 2,67 iz 2011. U promatranom

TABLICA 1. STANOVNIŠTVO PREMA STAROSTI I SPOLU PO NASELJIMA, POPIS IZ 2011.

Naselje	Spol			Starost										90 i više
	M	Ž	Σ	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89		
Ada	98	105	200	13	14	26	15	22	38	25	33	13	1	
Koprivna	54	59	113	8	11	14	12	11	24	15	16	2	-	
Palača	109	132	241	22	11	36	19	20	57	21	33	21	1	
Paulin Dvor	35	41	76	7	16	4	9	17	11	2	9	1	-	
Petrova Slatina	93	116	209	8	14	27	20	30	38	26	34	11	1	
Silaš	226	250	476	26	40	53	38	72	79	55	83	27	3	
Šodolovci	167	171	338	43	27	46	54	20	68	45	26	9	-	
Ukupno	779	874	1.653	127	133	206	167	192	315	189	234	84	6	

IZVOR: DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU, WWW.DZS.HR

TABLICA 2. PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA U 2014. GODINI

Područje	Živo-rođeni	Mrtvo-rođeni	Umrli	Umrli dojenčad		Prirodni prirast	Brakovi		Vitalni indeks
				ukupno	0-6 dana		Sklopljeni	Razvedeni	
Republika Hrvatska	39.566	150	50.839	199	122	-11.273	19.501	6.570	77,8
Osječko-baranska županija	2.685	12	3.945	23	11	-1.260	1.496	521	68,1
Općina Šodolovci	10	-	27	-	-	-17	6	1	37,0

IZVOR: DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU, WWW.DZS.HR

razdoblju na području Osječko-baranjske županije broj kućanstava smanjen je za 3%, dok je na području Republike Hrvatske došlo do povećanja broja kućanstava za 3%.

Srbi čine 82,58% stanovništva općine Šodolovci, Hrvati 15%, Mađari 0,42%, Crnogorci 0,36%, Slovenci 0,18%, Nijemci 0,12%, Rusini i Talijani po 0,06%, ostalih stanovnika i onih koje su se izjasnili u smislu vjerske pripadnosti je 0,12%. Ateista i stanovnika koji nisu vjernici je 0,06%, a onih koji se nisu izjasnili 0,91%.

Najveći broj stanovnika općine Šodolovci, njih 1.345 (81,37%) su pravoslavci. Katolici čine 14,76% stanovnika, protestanti 0,30%, ostalih kršćana i muslimana je po 0,12%, agnostika 0,06%, ateista i osoba koje nisu vjernici 1,75%, onih koje se nisu izjasnili 1,45%, a nepoznato je 0,06%.

3.4. Infrastruktura

3.4.1. PROMETNA INFRASTRUKTURA

Cestovna mreža - infrastrukturna osnova cestovnog prometa, strukturirana je kao mreža

javnih i ostalih cesta (nerazvrstane ceste). Javne se ceste dijele na autoceste, državne ceste, županijske i lokalne.

Cestovni prometni sustav na području Osječko-baranjske županije utvrđen je tako da mreža državnih i županijskih cesta povezuje sva središnja naselja te gospodarske i druge važne sadržaje, dok ostale sadržaje povezuje mreža lokalnih i nerazvrstanih cesta.

Prostor općine Šodolovci ima specifičan (razlomljen) prostorni oblik, što utječe i na prometni sustav koji osigurava prometnu povezanost općine s okruženjem. Na prostoru općine nalazi se nekoliko dionica razvrstanih cesta i to od razina državne, preko županijskih do lokalnih cesta:

- D 518 Osijek (D2)-Jarmina (D46), dužine 1,6 km
- Ž 4109 D7-Vladislavci-Paulin Dvor-Ernestinovo (D518), dužine 2,9 km
- Ž 4121 D518-Laslovo-Korog-Ž 4148, dužine 1,7 km
- Ž 4122 Silaš-Korog (Ž 4121), dužine 2,4 km
- Ž 4130 D7-Viškovci-Semeljci-Šodolovci-Petrova Slatina-D518, dužine 7,6 km
- L 44109 Ž 4109-Martin-Koprivna-Šodo-

- lovci (Ž4130), dužine 2,7 km
- L 44083 Tenja (Ž 4091)-Silaš (Ž 4122), dužine 2,5 km
- L 49114 L 44083-Ćelije-Bobota (Ž 4111), dužine 1,1 km.

Sve su razvrstanih cesta na području općine modernizirane. Širina kolnika na svim županijskim cestama, osim županijske ceste Ž 4130, je 5 metara, što ne zadovoljava uvjete odvijanja dvosmjernog prometa za taj rang prometnica.

Područje općine Šodolovci trasa željezničke pruge prvog reda (I109) samo dotiče jer sjeverno od naselja Palača trasa prolazi prostorom općine u dužini od oko 300 metara. Navedena je pruga u funkciji te predstavlja značajnu prometnu vezu između Osijeka i Vinkovaca.

3.4.2. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Većina stanovnika općine Šodolovci opskrbljuje se vodom za piće putem lokalnih vodovoda Ada, Palača, Silaš, Petrova Slatina i Šodolovci. Lokalni vodovodi su sustavi neuključeni u sustav organizirane komunalne djelatnosti i njima ne upravlja pravna osoba registrirana za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe. Ostala se na području općine Šodolovci vodom za piće opskrbljuju putem individualne vodoopskrbe, a to znači zahvaćanjem vode (kopani zdenci, zabijene pumpe, kaptirani ili nekaptirani izvori) na vlastitom zemljištu i za osobne potrebe domaćinstva.

Na području Osječko-baranjske županije funkcionira nekoliko većih sustava vodoopskrbe, a područje općine Šodolovci pripada vodoopskrbnom sustavu Osijek. U razdoblju

od 2011. do 2014. izgrađena je vodoopskrbna mreža koja je spojena na sustav vodoopskrbe Vodovoda-Osijek - općina Vladislavci s naseljima Vladislavci, Dopsin i Hrastin, općina Vuka s naseljima Vuka, Hrastovac i Lipovac Hrastinski te općina Šodolovci s naseljem Paulin Dvor. Planom vodoopskrbe u razdoblju od 2016. do 2018. tvrtke Vodovod-Osijek d.o.o., planirano je izvođenje radova na izgradnji sustava vodoopskrbe općine Šodolovci (magistralna i distribucijska mreža za naselja Šodolovci, Koprivna, Petrova Slatina, Palača, Ada i Silaš).

Problematika odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području općine Šodolovci nije riješena, odnosno kanalizacijska mreža nije izgrađena. Odvodnja fekalnih otpadnih voda u naseljima se rješava uglavnom izvedbom individualnih sabirnih jama s taložnicama, koje ne osiguravaju učinkovitu zaštitu okoliša.

Područje općine Šodolovci električnom energijom opskrbljuje HEP Operator distribucijskog sustava d.o.o. - Elektroslavonija Osijek. Elektroopskrbna mreža funkcionalno i tehnički u dobrom je stanju.

Na području općine djelomično je provedena plinifikacija. U mjestu Paulin Dvor i Palači je završena ili je u postupku završetka, dok je u drugim mjestima tek u planu.

3.4.3. GOSPODARENJE OTPADOM, ZAŠTITA OKOLIŠA I ENERGETSKA UČINKOVITOST

Gospodarenje otpadom na području općine Šodolovci organizirano je sukladno zakonskim odredbama. Obuhvaćenost stanovništva organiziranim skupljanjem i odvozom otpada je 67%. Komunalni otpad prikuplja se

putem kanti i vreća, skupljanje i odvoz obavlja tvrtka Mull-trans d.o.o., a mjesto odlaganja otpada je Petrovačka Dola Vukovar. Na područje općine postavljena su postavljena četiri spremnika za odvojeno sakupljanje papira, a dva puta godišnje organiziran je odvoz glomaznoga otpada.

Radi boljeg gospodarenje otpadom, odnosno izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada, u planu je izgradnja mini reciklažnog dvorište te postavljanje četiri reciklažna otoka i rashladni kontejner za otpad životinjskoga podrijetla.

Općina je do sada uložila velike napore u smanjenje emisije CO2 i povećanje energetske učinkovitosti javnih objekata. Odrađene su i različite informativne aktivnosti s ciljem povećanja svijesti građana o važnosti očuvanja prirode i mogućnostima vezanim uz prirodne izvore energije. Iz toga je razloga Općina izradila Akcijski plan energetske učinkovitosti općine Šodolovci te odredila mjere kako postići smanjenje emisije CO2,

povećati energetska učinkovitost i smanjiti potrošnju energenata.

3.5. Gospodarstvo

3.5.1. OSNOVNI POKAZATELJI

Sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske ("N.N." br. 153/09.) i Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti ("N.N." br. 158/13.), ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temelji se na indeksu razvijenosti. Pri izračunu indeksa razvijenosti koriste se sljedeći pokazatelji: stopa nezaposlenosti, dohodak po stanovniku, proračunski prihodi jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave po stanovniku, opće kretanje stanovništva i stopa obrazovanosti.

Osječko-baranjska županija svrstana je u I. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 75% prosjeka Republike

TABLICA 3. OCJENJIVANJE I RAZVRSTAVANJE OPĆINE ŠODOLOVCI PREMA RAZVIJENOSTI

Vrijednost osnovnih pokazatelja (2010.–2012.)	Općina Šodolovci	Osječko-baranjska županija	Republika Hrvatska
Prosječni dohodak <i>per capita</i>	11.585	24.508	28.759
Prosječni izvorni prihod <i>per capita</i>	659	2.111	3.310
Prosječna stopa nezaposlenosti	35,4%	23,4%	16%
Kretanje stanovništva	100,2	95,9	99,4
Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu u dobi od 16 do 65 godina	65,07%	73,08%	77,7%
Indeks razvijenosti	48,64%	46,07%	-
Skupina	I.	I	-

IZVOR: MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA I FONDOVA EUROSKE UNIJE, WWW.MRRFEU.HR

Hrvatske. Općina Šodolovci svrstana je u I. skupinu jedinica lokalne samouprave, čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50% prosjeka Republike Hrvatske.

Jedinice lokalne samouprave svrstane u I. i II. skupinu, među kojima je i općina Šodolovci, stječu status potpomognutoga područja, odnosno područja čiji je razvitak potrebno dodatno poticati.

3.5.2. MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO

Porast zaposlenosti, porast životnoga standarda i novi zamah nacionalnoga gospodarstva, mogući su jedino uz punu podršku poduzetništva. Malo i srednje poduzetništvo glavni su pokretači gospodarskoga razvitka i generatori novih radnih mjesta.

Na području općine Šodolovci osnovano je 15 subjekata malog gospodarstva, od toga devet trgovačkih društava, dvije zadruge i četiri obrta. U naseljima Silaš i Palača svoje sjedište imaju po pet subjekata malog gospodarstva, u Šodolovcima tri te u Petrovoj Slatini dva.

Subjekti su registrirani za djelatnosti trgovine na veliko i malo, poljoprivredu, proizvodnju žitarica, proizvodnju proizvoda od plastike, cestovni prijevoz robe, računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske usluge, trgovinu duhanskim proizvodima.

S ciljem stvaranja preduvjeta za razvitak gospodarstva na svom području, rješavanja prostornih problema poduzetnika te poticanja budućih poduzetnika na ulaganje, osnivaju se i infrastrukturno opremaju poduzetničke zone. Na području općine Šodolovci nema osnovanih poduzetničkih zona.

S obzirom da područje općine Šodolovci pripada I. skupini jedinica lokalne samouprave, čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50% prosjeka Republike Hrvatske, Općina treba poticati gospodarski razvitak temeljen na korištenju prirodnih resursa, postojećih kapaciteta te izgradnji novih za koje postoji ekonomska opravdanost, odnosno treba biti usmjerena na formiranje poduzetničke zone. Infrastrukturnim opremanjem zona kao budućih jezgri gospodarskoga razvitka, stvaraju se pretpostavke za kreiranje novih radnih mjesta, racionalizaciju korištenja resursa, veću učinkovitost proizvodnih procesa, povećanje prihoda jedinica lokalne samouprave, porast izvoza, angažiranje građevinske operative u opremanju zona.

3.5.3. POLJOPRIVREDA

Važnost poljoprivrede proizlazi ne samo iz tradicionalne uloge osiguravanja prehrambenih proizvoda za potreba stanovništva, razvitka prehrambene industrije, nego i iz njene uloge u očuvanju ruralnoga prostora, ekološke ravnoteže i održavanju tradicijskih vrijednosti, materijalne i duhovne kulture hrvatskoga sela.

Prema podatcima iz Prostornog plana uređenja općine Šodolovci obradivo poljoprivredno tlo obuhvaća 5.460,00 hektara. Obradive površine čine čak 94,7% ukupnih poljoprivrednih površina općine.

Prema podatcima Popisa poljoprivrede iz 2003., na području općine Šodolovci 597 kućanstava raspolaže zemljištem ukupne površine od 2.860,42 hektara, od čega je korištenog zemljišta 2.572,81 hektara na ukupno 2.655 parcela, a ostalog zemljišta 287,62 hektara.

TABLICA 4. POVRŠINA KORIŠTENOGA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA I OSTALOG ZEMLJIŠTA PO KATEGORIJAMA

Opis	Površina (ha)
Oranice i vrtovi	2.544,00
Povrtnjaci (na okućnici, korišteni za vlastite potrebe)	15,19
Livade	0,30
Pašnjaci	0,87
	Ukupno
	12,38
Voćnjaci	Plantaže
	0,02
	Ukupno
	0,01
Vinogradi	Plantaže
	-
Rasadnici, košaračka vrba i dr.	0,06
	Ukupno
	287,62
Ostalo zemljište	Neobrađeno
	144,67
	Šumsko
	54,01
Ukupno	2.572,81

IZVOR: DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU, WWW.DZS.HR

Obradive poljoprivredne površine na području općine Šodolovci omogućuju intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju ratarskih kultura, stoga su najzastupljenije žitarice (1.633,26 ha), uljano sjemenje i plodovi (579,54 ha), krmno bilje (194,82 ha), ostalo povrće u vrtovima (75,83 ha), šećerna repa (35,68 ha), ugari (23,15 ha), ostalo povrće u povrtnjacima (14,16 ha), ostalo povrće na oranicama (1,30 ha).

Govedarska proizvodnja najznačajnija je grana stočarstva i jedna od najvažnijih grana poljoprivredne proizvodnje uopće. Osim što sustav govedarske proizvodnje osi-

gurava važne proizvode (mlijeko i meso), njezina je važnost posebice naglašena jer se nadopunjuje s ratarskom proizvodnjom. Uz govedarsku proizvodnju, uzgoj i proizvodnja svinja imaju dugu tradiciju, kako u Osječko-baranjskoj županiji, tako i u na području općine Šodolovci.

Prihod od prodaje poljoprivrednih proizvoda s područja općine Šodolovci ostvarila su 143 kućanstava prodajući žitarice, 101 kućanstvo prodajući goveda i kravlje mlijeko, 86 prodajući svinje, 26 prodajući industrijsko, aromatično i ljekovito bilje, 13 kućanstava prodajući povrće, po devet kućanstava prodajući

TABLICA 5. BROJ POLJOPRIVREDNIH KUĆANSTAVA S KORIŠTENIM POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM PREMA KATEGORIJAMA, S NEOBRAĐENIM I ŠUMSKIM ZEMLJIŠTEM

Opis	Broj kućanstava	
S korištenim poljoprivrednim zemljištem	582	
S oranicama i vrtovima	451	
S povrtnjacima (na okućnici, korišteni za vlastite potreba)	507	
S livadama	2	
S pašnjacima	2	
S voćnjacima	Ukupno	367
	Plantaže	1
S vinogradima	Ukupno	1
	Plantaže	-
S rasadnicima i/ili košaračkom vrbom i dr.	3	
S neobrađenim poljoprivrednim zemljištem	87	
Sa šumskim zemljištem	32	

IZVOR: DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU, WWW.DZS.HR

krmno bilje te vino i rakiju, po pet prodajući ovce i koze, ovčje i kozje mlijeko te ostale poljoprivredne proizvode, četiri kućanstva prodajući perad i jaja, te jedno prodajući voće i grožđe.

Aktualno stanje poljoprivrede na području općine Šodolovci slično je stanju na području Osječko-baranjske županije, a karakterizira ga usitnjenost poljoprivrednog zemljišta, visok postotak mješovitih poljoprivrednih kućanstava, nepostojanje zaokruženih ciklusa proizvodnje i nedostatak preradbenih kapaciteta, problemi oko legalizacije poljoprivrednih objekata, nedostatak organizirane edukacije poljoprivrednika. Primarna poljoprivredna proizvodnja predstavlja dobru osnovicu za nadogradnju različitih oblika prerade u završne proizvode. Perspektivan oblik su obiteljska poljo-

privredna gospodarstva sa zaokruženim ciklusom proizvodnje i prerade, zbog čega treba težiti njihovu okrupnjavanju.

S ciljem stvaranja potrebnih preduvjeta za razvitak i unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje, Općina Šodolovci se s Osječko-baranjskom županijom uključila u provedbu različitih projekata u funkciji poljoprivrede, među kojima su državna izmjera i katastar nekretnina, kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima, uređenje građevina detaljne melioracijske odvodnje.

3.5.4. TURIZAM

Područje općine Šodolovci dio je kontinentalnoga turističkoga prostora Osječko-baranjske županije, koje bi u okviru svog ukupnog gospodarskog razvitka moglo

ostvariti i svojevrsni turistički razvitak na svom području.

Bogatstvo i raznolikost prirodnih resursa, kao i njihova dobra očuvanost, uz njegovanje autohtonih osobitosti prostora, posebice prirodne i kulturne baštine te jače povezivanje turizma s ukupnim gospodarskim razvitkom, osnove su planskoga razvitka kontinentalnoga turizma na području općine Šodolovci.

Budući da je prostor općine i lovište, te da ondje djeluju tri lovačke udruge, postoje poencijali i za lovni turizam, koji je potrebno razvijati u skladu s prostornim kapacitetom lovišta i divljači, te uz očuvanje i zaštitu prostora lovišta, fonda divljači te njegove flore i faune.

Uz lovni turizam, prostor općine Šodolovci ima potencijal i za ruralni turizam, koji bi se mogao razvijati u sklopu seoskih obiteljskih gospodarstava, u vidu ponude poljoprivrednih proizvoda, kao i proizvodnje zdrave hrane, pružanja usluga smještaja, hrane, boravka na poljoprivrednom gospodarstvu. Tako bi se razvijala gospodarska sprega turizma i poljoprivrede. Razvojem i drugih autohtonih osobina prostora, kao što su kulturno-povijesna i graditeljska ba-

ština, omogućila bi se povezanost i integracija turizma i kulture.

Od ostalih potencijala vrijedi izdvojiti i ribnjak u Koprivni, površine 33 ha, koji je nekada slovio kao jedan od prepoznatljivih europskih ribnjaka. Trenutačno je u tijeku postupak utvrđivanja vlasništva, no želja je Općine rekonstruirati ga u svrhu i za potrebe turizma.

3.6. Tržište rada

Brojnost, dobna, spolna i obrazovna struktura stanovništva te njegova ekonomska aktivnost presudne su odrednice društveno-ekonomskoga razvitka. Niska stopa ekonomske aktivnosti podrazumijeva nezadovoljavajuću razinu iskorištenja radnih potencijala te uvjetuje nižu razinu proizvodnje, gospodarskoga blagostanja i konkurentnosti.

Od ukupno 1.465 stanovnika općine Šodolovci starih 15 i više godina, zaposleno je njih 495 ili 33,8%, što je manje od prosjeka Osječko-baranjske županije (36,9%) te Republike Hrvatske (41,4%). Posebice zabrinjava podatak da su zaposlene tek 152 žene, odnosno 30,7%.

Čak 58,6% stanovništva općine Šodolovci starih 15 i više godina ekonomski je neaktivni

TABLICA 6. STANOVNIŠTVO OPĆINE ŠODOLOVCI STARO 15 I VIŠE GODINA PREMA TRENUTAČNOJ AKTIVNOSTI I SPOLU, POPIS IZ 2011.

Spol	Ukupno	Zaposleni	Nezaposleni	Ekonomski neaktivni
Muškarci	691	343	68	280
Žene	774	152	44	578
Ukupno	1.465	495	112	858

IZVOR: DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU, WWW.DZS.HR

TABLICA 7. STANOVNIŠTVO OPĆINE ŠODOLOVCI PREMA GLAVNIM IZVORIMA SREDSTAVA ZA ŽIVOT I SPOLU, POPIS IZ 2011.

Izvori sredstava za život	Spol		Ukupno
	Muškarci	Žene	
Prihodi od stalnog rada	161	91	252
Prihodi od povremenog rada	51	39	90
Prihodi od poljoprivrede	220	39	259
Starosna mirovina	126	157	283
Ostale mirovine	48	144	192
Prihodi od imovine	1	2	3
Socijalna naknada	61	77	138
Ostali prihodi	5	10	15
Povremena potpora drugih	10	9	19
Bez prihoda	212	336	548

IZVOR: DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU, WWW.DZS.HR

no, što je više u odnosu na područje Osječko-baranjske županije (52,7%) te Republike Hrvatske (50,5%). Od ekonomski neaktivnog stanovništva, njih 435 ili 50,7% su umirovljenici (144 muškarca i 291 žena), 165 osoba (19,2%) se bavi obvezama u kućanstvu (6 muškarca i 159 žena), 8,6%, odnosno 74 učenika ili studenta (37 muškaraca i 37 žena) te 184 ili 21,5% ostalih neaktivnih osoba (93 muškarca i 91 žena).

Zbir podataka po stupcima veći je od broja stanovnika općine Šodolovci jer su osobe mogle dati i dva odgovora (dva različita prihoda) i stoga su te osobe iskazane u dva stupca. Na području je općine Šodolovci 548 stanovnika (33,2%) bez prihoda. Postotak stanovništva bez prihoda manji

je od onoga na području Osječko-baranjske županije (35,3%) i nešto veći od onoga na području Republike Hrvatske (32,2%). Zabrinjavajući je postotak stanovništva kojemu je socijalna naknada glavni izvor prihoda za život (8,3%), dok je taj postotak za Osječko-baranjsku županiju 5,6%, a za Republiku Hrvatsku 4,2%.

Na području općine Šodolovci najviše je zaposlenih u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, prerađivačkoj industriji te trgovini na veliko i malo, kao i u servisima motornih vozila i motocikala. Na području Osječko-baranjske županije najviše je zaposlenih u prerađivačkoj industriji, trgovini na veliko, servisima motornih vozila i motocikala te u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu.

Nezaposlenost je jedan od glavnih problema s kojim se susreću stanovnici općine Šodolovci. Veliki broj nezaposlenih osoba ima utjecaj na ekonomski i na društveni razvitak općine.

Na dan 31. prosinca 2015. na području općine Šodolovci bilo je 226 nezaposlenih osoba, od čega 93 muškarca (41,2%) i 133 žene (58,8%). Ovi su podatci slični onima za područje Osječko-baranjske županije, gdje je

TABLICA 8. BROJ ZAPOSLENIH PO PODRUČJIMA DJELATNOSTI I SPOLU, POPIS IZ 2011.

Područje djelatnosti	Spol		Ukupno
	Muškarci	Žene	
Poljoprivreda, šumarstvo i rudarstvo	192	52	244
Rudarstvo i vađenje	-	-	-
Prerađivačka industrija	50	20	70
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i kanalizacijom	2	-	2
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	7	2	9
Građevinarstvo	19	-	19
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	21	21	42
Prijevoz i skladištenje	11	3	14
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanje hrane	7	11	18
Informacije i komunikacije	-	1	1
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3	1	4
Poslovanje nekretninama	-	-	-
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	2	4	6
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	5	2	7
Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	14	11	25
Obrazovanje	4	6	10
Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	3	14	17
Umjetnost, zabava i rekreacija	-	-	-
Ostale uslužne djelatnosti	1	3	4
Djelatnosti kućanstava kao poslodavca, djelatnost kućanstva koja proizvode različitu robu za vlastite potrebe	-	1	1
Djelatnost izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-	-	-
Nepoznato	2	-	2
Ukupno	343	152	495

IZVOR: DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU, WWW.DZS.HR

TABLICA 9. NEZAPOSLENOST U OPĆINI ŠODOLOVCI PO GODINAMA

Nezaposleni	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Muškarci	91	94	111	116	124	94
Žene	103	107	121	119	140	122
Ukupno	194	201	232	235	264	216

IZVOR: HZZ, PODRUČNI URED OSIJEK

42,8% nezaposlenih muškaraca u odnosu na 57,2% nezaposlenih žena.

Razina obrazovanja vrlo je bitna odrednica mogućnosti zapošljavanja. Osim što su potrebe za zaposlenima s višim i visokim obrazovanjem veće od njihovog udjela u ukupnoj zaposlenosti, nezaposleni ove obrazovne razine u prosjeku kraće čekaju na zapošljavanje.

Najveći broj nezaposlenih, njih 147, ima završenu srednju školu (65%), a najmanje je nezaposlenih s višim stupnjem obrazovanja (1,8%). Na području Osječko-baranjske županije 60% je nezaposlenih sa završenom srednjom školom, a 9,5% s višim stupnjem obrazovanja.

Najveći broj nezaposlenih osoba ima jednostavna zanimanja, koja obuhvaćaju obavljanje jednostavnih i rutinskih poslova koji uglavnom zahtijevaju upotrebu ručnog alata i fizički napor, a osposobljavanje za ta zanimanja obavlja se priučavanjem na radu. Ova skupina nezaposlenih osoba posebno je rizična jer znatno teže pronalaze posao od osoba s višim stupnjem obrazovanja.

Osobe starije od 50 godina na području Osječko-baranjske županije imaju najveći udio u registriranoj nezaposlenosti (29,2%), dok je taj udio na području općine Šodolovci još veći i iznosi 36,3%.

TABLICA 10. NEZAPOSLENI PREMA SPOLU I OBRAZOVANJU NA DAN 31. PROSINCA 2015.

Općina Šodolovci	Spol		Ukupno
	Muškarci	Žene	
Bez škole i nezavršene osnovne škole	2	9	18
Završena osnovna škola	29	28	57
Srednja škola do 3 godine, te za KV i VKV radnike	36	45	81
Srednja škola u trajanju od i više godina, gimnazija	17	49	66
Prvi stupanj fakulteta, stručni studij, viša škola	2	1	3
Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	-	1	1
Ukupno	93	133	226

IZVOR: HZZ, PODRUČNI URED OSIJEK

TABLICA 11. NEZAPOSLENI PREMA RODOVIMA ZANIMANJA NA DAN 31. PROSINCA 2015.

Općina Šodolovci	Spol		Ukupno
	Muškarci	Žene	
Znanstvenici, inženjeri i stručnjaci	1	3	4
Tehničari, stručni suradnici	11	7	18
Administrativni službenici	4	20	24
Uslužna i trgovačka zanimanja	8	51	59
Poljoprivrednici, šumari, ribari, lovci	-	-	-
Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	22	7	29
Rukovoditelji postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači i sastavljači proizvoda	11	16	27
Jednostavna zanimanja	36	29	65
Ukupno	93	133	226

IZVOR: HZZ, PODRUČNI URED OSIJEK

Udio nezaposlenih mladih u dobi od 15 do 24 godine na području općine Šodolovci je 14,6%, što je manje nego na razini Osječko-baranjske županije (18,8%). Mladi su specifična skupina na tržištu rada jer ih karakterizira nedostatak radnoga iskustva i praktičnih vještina, zbog čega im prijete dugotrajna nezaposlenost pa je potrebno uključiti širu društvenu zajednicu u rješavanje ovog problema.

3.7. Obrazovanje

Na području se općine Šodolovci nalazi Područna škola Šodolovci koja djeluju u okviru Osnovne škole Ernestinovo. Područna škola Šodolovci smještena je u naselju Šodolovci, a pohađaju ju učenici od prvog do četvrtog razreda osnovne škole. Devetero učenika koji pohađaju ovu školu raspoređeni su u jedno razredno odjeljenje. U sklopu Osnov-

TABLICA 12. NEZAPOSLENI PREMA DOBI I SPOLU NA DAN 31. PROSINCA 2015.

Dob	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	Σ
Muškarci	3	10	11	10	8	7	3	9	17	15	93
Žene	2	18	11	24	9	17	11	20	19	2	133
Ukupno	5	28	22	34	17	24	14	29	36	17	226

IZVOR: HZZ, PODRUČNI URED OSIJEK

TABLICA 13. STANOVNIŠTVO STARO 15 I VIŠE GODINA PREMA NAJVIŠE ZAVRŠENOJ ŠKOLI I SPOLU, POPIS 2011.

Općina Šodolovci	Spol		Ukupno
	Muškarci	Žene	
Bez škole	4	40	45
1–3 razreda osnovne škole	9	33	42
4–7 razreda osnovne škole	35	72	107
Osnovna škola	235	300	535
Srednja škola	367	292	659
Stručni studij	25	23	48
Sveučilišni studij	14	14	28
Doktorat znanosti	1	-	1
Ukupno	691	774	1.465

IZVOR: DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU, WWW.DZS.HR

ne škole Tenja djeluje Područna škola Silaš u istoimenom naselju, koju pohađaju učenici od prvog do četvrtog razreda osnovne škole.

Na području općine Šodolovci nije osnovan dječji vrtić pa Općina sufinancira troškove pohađanja vrtića za djecu s područja općine i to u vrtićima “Mali princ” u Laslovu i Ernestinovu te “Snjeguljica” u Ivanovcu. Program predškole provodi se za djecu koja su dorasla za polazak u školu i to u godini prije polaska u prvi razred. Cilj je ovim programom obuhvatiti svu djecu koja nisu pohađala vrtić kako bi se pripremili za polazak u prvi razred osnovne škole. Općina Šodolovci financira provođenje ovog programa, a isti je organiziran u Dječjem vrtiću “Regoč” u Tenji.

Kvalifikacijska struktura stanovnika općine Šodolovci nepovoljna je i u odnosu na Osječko-baranjsku županiju, ali i u odnosu na Republiku Hrvatsku. Stanovnika bez škole je 3,1%, što je više od županijske (2,1%) i državne razine (1,7%), stanovnika sa završenom srednjom školom je 44,9%, dok ih je na području Osječko-baranjske županije 51,2%, a na području Republike Hrvatske 52,6%. Visokoobrazovanih je tek 5,3%, što je znatno manje nego na području Osječko-baranjske županije (12,7%) i Republike Hrvatske (16,4%).

Od ukupno 1.526 stanovnika općine Šodolovci starih 10 i više godina, njih 25 (1,6%) je nepismeno, od čega tri muškarca i 22 žene. Najveći broj nepismenih osoba, njih 15, staro je 75 i više godina. Na području Osječko-ba-

ranjske županije 1% je nepismenih stanovnika, a na području Republike Hrvatske 0,8%.

Kako bi se negativni trendovi vezani uz nastavak obrazovanja popravili, Općina Šodolovci sufinancira prijevoz srednjoškolskih učenika i redovitih studenata koji nakon završetka osnovne škole **srednjoškolsko obrazovanje i studiranje nastavljaju uglavnom u Osijeku**. Također, Općina Šodolovci dodjeljuje jednokratnu pomoć redovitim studentima koji imaju prebivalište na području općine.

3.8. Ostala društvena infrastruktura

Zdravstvena zaštita na području općine Šodolovci organizirana je kroz djelovanje Doma zdravlja Osijek, opće (obiteljske) medicine Šodolovci, čija je osnovna djelatnost pružanje zdravstvenih usluga na razini primarne zdravstvene zaštite.

Na području općine Šodolovci nisu osnovane ustanove socijalne skrbi te je za usluge iz toga područja nadležan Centar za socijalnu skrb Osijek. Općina Šodolovci kroz program socijalne skrbi sufinancira troškove stanovanja, dodjeljuje jednokratne pomoći i donacije za svako novorođeno dijete.

Na području općine Šodolovci djeluje desetak udruga, među kojima su kulturno-umjetničke, športsko-rekreativne i ostale udruge. Dobrovoljno vatrogasno društvo osnovano je 2001. u naselju Silaš, a osnivači su bivši članovi DVD-a Sarvaš i Šodolovci koji su 1991. zbog ratnih zbivanja prestali s radom. Društvo je obnovilo jednu zgradu koja im služi kao skladište, raspolaže navalnim vozilom te

svom potrebnom opremom. Kulturno-umjetničko društvo "Zora" Silaš osnovano je 1996. na inicijativu mladih, s ciljem očuvanja tradicije i kulture srpske populacije koja živi na ovim prostorima. Društvo je aktivno kroz folklornu sekciju, koja se sastoji od folklornog ansambla i ženske pjevačke grupe. Od tri nogometna kluba na području općine, najstariji je Nogometni klub Hajduk, osnovan još 1931. Uz tri lovačka društva, djeluje i klub mladih. Domovi kulture, kao središnja mjesta održavanje kulturnih, zabavnih, športskih i drugih manifestacija te često jedini odgovarajući prostor za rad udruga, izgrađeni su u svim naseljima općine Šodolovci.

Vjerski objekti na području općine zastupljeni su pravoslavnom crkvom Rođenja Presvete Bogorodice u naselju Koprivna, pravoslavnom bogomoljom u naselju Petrova Slatina, kao i crkvom svetog proroka Ilije u Silašu koja je dovršena 2015. u bizantskom stilu. Na mjesnom groblju u naselju Koprivna nalazi se pravoslavna crkva Rođenja Presvete Bogorodice koja je registrirani spomenik graditeljske baštine. Crkva datira još iz 14. stoljeća, spada u spomenike nulte kategorije i predstavlja vrijedan primjerak srednjovjekovne arhitekture - barokizirana je u 18. stoljeću. Tijekom Domovinskog rata crkva je razrušena i dovedena u izuzetno loše stanje, ali je započeo proces obnove. U naselju Petrova Slatina nalazi se pravoslavna bogomolja. U kući pored župnoga dvora izgrađena je mala kapela posvećena sv. Vasiliju Ostroškom, u kojoj se okupljaju vjernici te se obavlja služba.

A stylized, light-colored map of Croatia is positioned in the background, partially obscured by the text. The map shows the outline of the country and its internal administrative divisions. The background is split into two shades of green: a darker green at the top and a lighter green at the bottom, separated by a diagonal line.

4

Vizija i strateški ciljevi

Strateški razvojni program općine Šodolovci za razdoblje od 2015. do 2020. sadrži viziju prioriteta i zadanih mjera kojima se želi unaprijediti društveno-gospodarsko stanje općine u zadanom razdoblju. Njihovom će se implementacijom osigurati održivi rast općine, što je od presudne važnosti za stanovnike i unaprijeđenje njihovoga životnoga standarda. Stvaranje radnih mjesta, osiguravanje boljih životnih uvjeta, energetska učinkovitost i zaštita okoliša, kao i sprječavanje odljeva stanovništva među najvećim su prepoznatim problemima, što se jasno može uočiti i kroz postavljene implementacijske mjere.

Konačni bi rezultat trebao imati presudan utjecaj na razvitak poljoprivrede i turizma, prilagodbu i rekonstrukciju komunalne i društvene infrastrukture te jačanje ljudskih kapaciteta, a sve s ciljem ostvarenja konkurentnijeg gospodarstva kao okosnice opstanka sela. Iz svega navedenoga proizlazi i vizija:

Šodolovci - općina tradicionalnih vrijednosti i bogatoga

kulturnoga nasljeđa, koji se isprepliću s temeljnom gospodarskom granom poljoprivredom, kao glavnom okosnicom životnih aktivnosti mještana.

Strateški ciljevi Strateškog razvojnog programa općine Šodolovci obuhvaćaju sve aspekte bitne za lokalni razvitak i donose pregled željenih rezultata koji se planiraju postići konkretnim mjerama, a proizlaze iz predmetne vizije. Ciljevi, prioriteti i mjere u međusobnoj su simbiozi te pridonose ostvarenju vizije lokalnoga razvitka. Nadalje, strategija određuje prioritete i mjere te predviđa projekte koji se planiraju provesti, a sve zahvaljujući prepoznatim snagama, slabostima, prilikama i prijetnjama u najvažnijim sektorima društva – civilnom sektoru, poljoprivredi i gospodarstvu te javnom sektoru. Predmetna analiza ujedno je i ključ pri određivanju vizije daljnjega razvitka općine Šodolovci.

SWOT analiza

Radna skupina za izradu Strateškog razvojnog programa općine Šodolovci izradila je SWOT analizu, odnosno analizu snaga i slabosti (unutrašnji čimbenici) te prilika i prijetnji (vanjski), kojom su obuhvaćena ključna područja razvitka općine, poput javnoga, poljoprivrednoga i civilnoga sektora. Naglasak je stavljen na rješavanje utvrđenih slabosti, koristeći snage općine i utvrđene prilike koje okruženje pruža, imajući u vidu prijetnje koje je potrebno izbjeći.

Analiza snaga, slabosti te prilika i prijetnji koje dolaze iz okruženja svih strateških područja općine Šodolovci, postavila je bazu za određivanje temeljnih strateških ciljeva koji predstavljaju i okosnicu izrade razvojne strategije općine Šodolovci.

Obrađena su sljedeća strateška područja:

- kvaliteta života/javni sektor,
- gospodarstvo/poljoprivreda,
- civilni sektor.

5

5.1. Javni sektor

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> visoka razina socijalne osjetljivosti / socijalni programi općine za interventnu pomoć, sufinanciranje prijevoza srednjoškolaca i studenata, pomoć najugroženijim obiteljima (ogrjev, troškovi stanovanja), spremnost na partnerski pristup s drugim općinama u okruženju, postojanje referenci za prijavu na EU projekte / iskustvo provedbe EU projekata, dobra komunikacija s tijelima Županije.	<ul style="list-style-type: none"> neadekvatno rješenje pitanja otpadnih voda / neizgrađen kanalizacijski sustav, neriješen sustav gospodarenja otpadom / divlje deponije smeća, visoka stopa nezaposlenih / izravan negativni utjecaj na proračun, nedovoljno razvijena izvaninstitucionalna socijalna skrb / odlazak mladih iz ruralnog područja zbog nedostatka sadržaja / neadekvatna briga o starim i nemoćnim osobama, nepovoljna struktura stanovnika s obzirom na obrazovna područja / nekonkurentnost na tržištu rada, u većem dijelu općine nema izgrađenih pješačkih staza ili veliki dio postojećih treba rekonstrukciju / povećana opasnost od prometnih nezgoda, postojeći društveni domovi u naseljima trebaju potpunu ili djelomičnu rekonstrukciju, nedovoljno dječjih igrališta / smanjene mogućnosti da se obitelji s malom djecom zadrže na području općine, velik broj neuređenih nerazvrstanih cesta, nedostatak javnog prijevoza između pojedinih naselja općine / otežana međusobna komunikacija.
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> status manjinske općine / poželjan partner u programima fokusiranima na socijalnu uključenost, sredstva iz strukturnih fondova EU namijenjena infrastrukturnom razvitku / moguća izgradnja komunalne infrastrukture poput kanalizacijskog sustava, kojima će se ukloniti prijetnje iz okruženja zbog neriješenog sustava odvodnje otpadnih voda, kao i onečišćenje okoliša – program ruralnog razvitka, područje općine Šodolovci pripada području urbane aglomeracije / prilika za razvitak i poboljšanje kvalitete života, mogućnost zapošljavanja stanovništva kroz javne radove, stvaranje novih radnih mjesta na području zbrinjavanja otpada, modernizacija javne rasvjete / kroz Fond za zaštitu okoliša.	<ul style="list-style-type: none"> neodgovarajući pristup pitkoj vodi, usporen postupak rješavanja pitanja reciklažnog dvorišta / moguća kazna i sankcijski postupci usmjereni na jedinicu lokalne samouprave, smanjenje broja radno sposobnog stanovništva / prepreka razvitku, od 1991. stalan pad broja stanovnika / smanjene prilike za razvitak, stalan pad broja zaposlenih u privatnom sektoru / manji prihod u proračunu, smanjenje izdvajanja za školstvo može onemogućiti održavanje minimuma standarda prostora, opreme, kadrova i programa, starenje stanovništva / slaba međugeneracijska razmjena – odumiranje cijelog područja općine, niska kupovna moć stanovništva / sve lošija kvaliteta života, smanjenje proračuna jedinica lokalne samouprave / ograničen pristup pojedinim natječajima, porast broja socijalno ugroženog stanovništva.

5.2. Poljoprivredni sektor i gospodarstvo

Poljoprivreda je najvažnija privredna grana u općini. Kao najzastupljenije dionike u privredi, vrlo je bitno bilo uključiti što više nositelja OPG-a kako bi izložili svoje potrebe, ali i potencijale koji su neiskorišteni.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • dobra reljefna osnova / ublaženi rizici od negativnih klimatskih promjena (suša) – bogatstvo vodnih resursa iz prirodnih vodotoka, • tradicija poljoprivredne proizvodnje i na lokalnom području, • otvorenost lokalne samouprave za podršku poljoprivrednim proizvođačima, • općina bogata poljoprivrednim površinama, posebice obradivim, • potencijal za razvitak obnovljivih izvora energije (dobra prirodna osnova za dobivanje energije iz biomase).	<ul style="list-style-type: none"> • neriješeni imovinsko–pravni odnosi / usporen razvitak poljoprivrede i drugih djelatnosti, • nedovoljno iskorišteni prirodni potencijali / nedovoljna eksploatacija prirodnih resursa uzrokuje sve veću razliku u stupnju razvitka u odnosu na druge općine u OBŽ, • nedovoljno razvijena poduzetnička infrastruktura / nema zainteresiranih gospodarstvenika, • broj registriranih djelatnika u poljoprivredi u stalnom opadanju, • nedovoljna motiviranost za međusobno udruživanje / visoka razina nepovjerenja, • nepostojanje certifikata ili neke formalne naznake kvalitete proizvoda / nekonkurentnost domaće proizvodnje.

PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • mogućnost financiranja razvojnih projekata iz područja poljoprivrede kroz mjere ruralnoga razvitka, • usmjerenost na projekte vezane uz obnovljive izvore energije / većina stanovništva bavi se poljoprivrednom proizvodnjom – prirodni potencijal za korištenje obnovljivih izvora energije, • mogućnost korištenja EU fondova / poticanje malog i srednjeg poduzetništva u ruralnom području, • poticanje na udruživanje u proizvođačke skupine / proizvođači istih ili sličnih proizvoda, • podrška uvođenju standarda kvalitete u poslovanju i proizvodnji, • prijelaz poljoprivrednih proizvođača iz ratarstva u isplativije kulture / bolja održivost, • poticanje razvitka obiteljskih gospodarstava / fokus na ekološku poljoprivredu i uzgoj autohtonih pasmina – zaštita i certificiranje autohtonih proizvoda, • potencijal za razvitak specifičnih kultura – lubenice.	<ul style="list-style-type: none"> • neadekvatna zakonska regulativa / sporost u rješavanju imovinsko–pravnih odnosa ili sporova, • nepovjerenje u sustav na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini / nedovoljno poduzetničke inicijative na lokalnom području, • rastuća konkurentnost na lokalnom i regionalnom tržištu / zahtjevi za višom standardizacijom, • odlazak stručnih kadrova / nedostatak ljudskih resursa, • zakoni kojima se reguliraju investicije i poduzetništvo nisu naklonjeni investitorima / prevelike administrativne barijere kod ulaganja u razvitak poduzetništva, • financijska preopterećenost porezima, • doprinosima, raznim nametima te visokim cijenama energenata / sve manje zainteresiranih za bavljenje poljoprivredom ili poduzetništvom, • usporena dinamika natječaja iz Programa ruralnog razvoja RH 2014.–2020. / nastavak neadekvatne poljoprivredne politike, • otežan pristup bankarskim i financijskim sredstvima ne pridonosi razvitku / nepovoljne kamate, • uvoz jeftinijih proizvoda iz EU lošije kvalitete / sve lošija pozicija domaćih proizvođača na tržištu.

5.3. Civilni sektor

Važnost uključivanja civilnoga sektora u izradu i provedbu predmetnoga dokumenta prepoznata je od početka. Udruge na području općine važan su čimbenik u određivanju prioriteta, mjera i ciljeva, s obzirom na to da vrlo dobro razumiju potrebe stanovništva, posebice kada je riječ o poboljšanju životnog standarda lokalne zajednice. Više od 10-ak uključenih udruga jasno govori o prepoznatoj važnosti kvalitetne izrade ovog strateškog dokumenta, koji je od velike važnosti i za njih same kao žitelje općine.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • brojnost udruga / provedba različitih programa, • podrška Općine radu udruga / mogućnosti i sufinanciranja različitih aktivnosti, • dostupnost prostorija za rad udruga u svim naseljima, • kroz udruge se odvija većina aktivnosti u javnom životu – potencijal za uključivanje šire javnosti i proširenje članstva,	<ul style="list-style-type: none"> • nepostojanje adekvatnog znanja i iskustva u pripremi i provedbi projekata sufinanciranih iz fondova EU ili nacionalnih fondova na razini ministarstava / oslanjanje na proračun općine, • loše stanje objekata DVD-ova te nedostatna opremljenost, • nedostatak kvalitetnih pojedinačnih programa socijalne skrbi / nedovoljno iskorištene mogućnosti koje se pružaju udrugama, • zasićenost aktivista u udrugama – dugogodišnji volonterski rad / nemotiviranost za rad za opće dobro uslijed zbog loše ekonomske situacije, • nema dovoljno želje za udruživanjem udruga koje se bave sličnim djelatnostima / prepreka za kvalitetno partnerstvo.

PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • mogućnosti korištenja EU fondova / posebno onih programa iz Europskog socijalnog fonda u dijelu socijalnog uključivanja, povećanje zapošljivosti, unaprjeđivanje sustava cjeloživotnog učenja, • socijalni programi sve više postaju javni interes / prilika za rad udrugama koje se bave socijalnom problematikom.	<ul style="list-style-type: none"> • nemogućnost vlastitog sufinanciranja i predfinanciranja projekata, • novi Zakon o udrugama – opasnost od gašenja udruga / preveliki administrativni zahtjevi, • osipanje članstva – odlazak iz ruralnog prostora.

6

Prioriteti i mjere

Na temelju provedene SWOT analize te određene vizije i strateških ciljeva, općina Šodolovci odredila je prioritete i mjere za pro-

gramsko razdoblje 2015.–2020. Za svaki od prioriteta određeni su potencijalni projekti koji bi trebali biti provedeni u svrhu ostvarenja svake mjere:

Prioriteti	Mjere	Projekti
Izgradnja, adaptacija i rekonstrukcija javnih i komunalnih objekata s ciljem poboljšanja uvjeta života na području općine	KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	
	1.1. Mjere unaprjeđenja i razvitka vodovoda, odvodnje i plinofikacije	a) kanalizacijski i odvodni sustav – izgradnja b) izrada dokumentacije za plinofikaciju c) izgradnja vodovodne mreže u Silašu i Palači
	1.2. Mjera razvitka športa, odgoja, kulture i zdravstva te održavanja javnih površina	d) izgradnja dječjeg vrtića u Šodolovcima i Silašu e) uređenje i izgradnja parkova u Adi, Paulin Dvoru i Silašu f) uređenje i izgradnja trgova u Silašu, Šodolovcima i Adi g) izgradnja oborinskih kanala h) rekonstrukcija kuće oproštaja i) izgradnja dječjih igrališta u svim naseljima j) izgradnja DVD–a u Silašu i Šodolovcima k) rekonstrukcija društvenih domova u Adi, Petrovoj Slatini i Silašu l) izgradnja doma za starije i nemoćne
	1.3. Mjere unaprjeđenja i razvitka prometne infrastrukture – ceste, biciklističke staze, nogostupi, autobusna stajališta	lj) adaptacija i izgradnja nerazvrstanih cesta (otresnica) u svim mjestima m) izgradnja i rekonstrukcija nerazvrstanih cesta u svim mjestima n) izgradnja i obnova biciklističkih, pješačkih staza i nogostupa u svim mjestima nj) izgradnja autobusnih stajališta u svim mjestima
	ENERGETSKA UČINKOVITOST I ZAŠTITA OKOLIŠA	
	1.4. Mjere unaprjeđenja, razvoja energetske infrastrukture u području učinkovitog korištenja energije i obnovljivih izvora energije, te zbrinjavanje otpada	a) izgradnja i rekonstrukcija javne rasvjete u Palači b) postavljanje LED rasvjete u Šodolovcima, Petrovoj Slatini, Koprivni i Paulin Dvoru c) postavljanja solarnih na panela na sve javne zgrade sukladno Akcijskom planu energetske učinkovitosti d) povećanje energetske učinkovitosti administrativne zgrade Šodolovci, društvenih domova u Koprivni, Silašu i Adi e) izgradnja reciklažnog dvorišta
	KULTURA I BAŠTINA	
	1.5. Mjera očuvanja kulturne baštine i organizacija manifestacija	a) izgradnja muzeja tradicionalne baštine u Šodolovcima b) uređenje arheološkog nalazišta Vodenčina u Koprivni c) organizacija kulturno–tradicijskih manifestacija

Prioriteti	Mjere	Projekti
Razvitak konkurentne poljoprivrede i gospodarstva	GOSPODARSTVO	
	2.1. Mjere za razvitak i poticanje gospodarskih aktivnosti	<p>a) izgradnja poduzetničkih zona u Palači, Šodolovcima i Silašu</p> <p>b) izgradnja poduzetničkog inkubatora za start-up tvrtke</p> <p>c) priprema dokumentacije za širokopojasni internet</p>
	TURIZAM	
	2.2. Mjere razvitka seoskoga turizma i turističkoga sadržaja	<p>a) izgradnja interaktivne staze i turističko-rekreativnog centra Silaš</p> <p>b) izgradnja športsko-kulturnog centra Šodolovci</p> <p>c) izgradnja turističko-rekreativnog centra s pratećim sadržajem u Adi</p>
Razvitak ljudskih resursa i kapaciteta upravljanja ljudskim i materijalnim resursima	POLJOPRIVREDA	
	2.3. Mjere za unaprjeđenje, poticanje i razvitak poljoprivrede, šumarstva i ribarstva	<p>a) izgradnja javne hladnjače Silaš</p> <p>b) info centar za poljoprivrednike</p> <p>c) izgradnja irigacije i sustava za navodnjavanje – Bobotski kanal</p> <p>d) izgradnja infrastrukture za potrebe lovišta Tomin hrast i Šodolovci</p>
	SOCIJALNO UKLJUČIVANJE I LJUDSKI RESURSI	
	3.1. Mjere socijalnoga uključivanja i razvitka civilnoga društva, kao i cjeloživotnoga obrazovanja	<p>a) sufinanciranje prijevoznih karata učenicima i studentima</p> <p>b) sufinanciranje zdrave prehrane učenika</p> <p>c) sufinanciranje projekata civilnih udruga koje su odobrile regionalne, nacionalne i međunarodne institucije</p> <p>d) projekt prekvalifikacije nezaposlenih osoba i ugroženih skupina u zanimanja iz područja povrtlarstva i udomiteljstva</p>
Razvitak ljudskih resursa i kapaciteta upravljanja ljudskim i materijalnim resursima	JAVNA UPRAVA	
	3.2. Mjere unaprjeđenja i razvitka institucija regionalne i lokalne samouprave	<p>a) osnivanje Lokalne razvojne agencije Šodolovci</p> <p>b) Dani otvorenih vrata Općine – demokratizacija i transparentnost</p> <p>c) projekt usavršavanja zaposlenika Općine – PCM, javna nabava, komunikacijsko-prezentacijske vještine</p>

6.1. Projektna pripremljenost i financijska vrijednost

Radni tim, na čelu s djelatnicima Općine, izradili su i financijsku analizu te procijenili financijsku vrijednost predmetnih investicija. Veliku važnost u predmetnoj realizaciji, a time i učincima postavljenih rezultata, odredit će i spremnost tih projekata na aplikaciju, odnosno pripremljenost projektne dokumentacije. Iz tog je razloga u tablici koja slijedi određena dokumentacijska spremnost svakog od projekata, kao i izvor financiranja putem kojih će se pokušati realizirati predmetni projekti.

Rb.	Naziv projekta	Status projekta (u fazi realizacije, idejni projekt)	Ukupna planska vrijednost projekta (kn)	Financijska konstrukcija projekta			
				Planirani izvori financiranja projekta (kn)	Proračunski izvori		EU pomoć
				Državni	Županijski	Lokalni	
1.1	KOMUNALNA INFRASTRUKTURA						
1.1.1	a) kanalizacijski i odvodni sustav – izgradnja	Idejni projekt	45.000.000	0	0	0	45.000.000
1.1.2	b) izrada dokumentacije za potrebu plinifikacije	Idejni projekt	500.000	400.000	100.000	0	0
1.1.3	c) izgradnja vodovodne mreže u Silašu i Palači	U fazi realizacije	11.200.000	0	0	100.000	11.100.000
1.1.4	d) izgradnja dječjeg vrtića u Šodolovcima i Silašu	Idejni projekt	1.800.000	0	0	0	1.800.000
1.1.5	e) uređenje i izgradnja parkova u Adji, Paulin Dvoru i Silašu	Idejni projekt	800.000	0	100.000	0	700.000

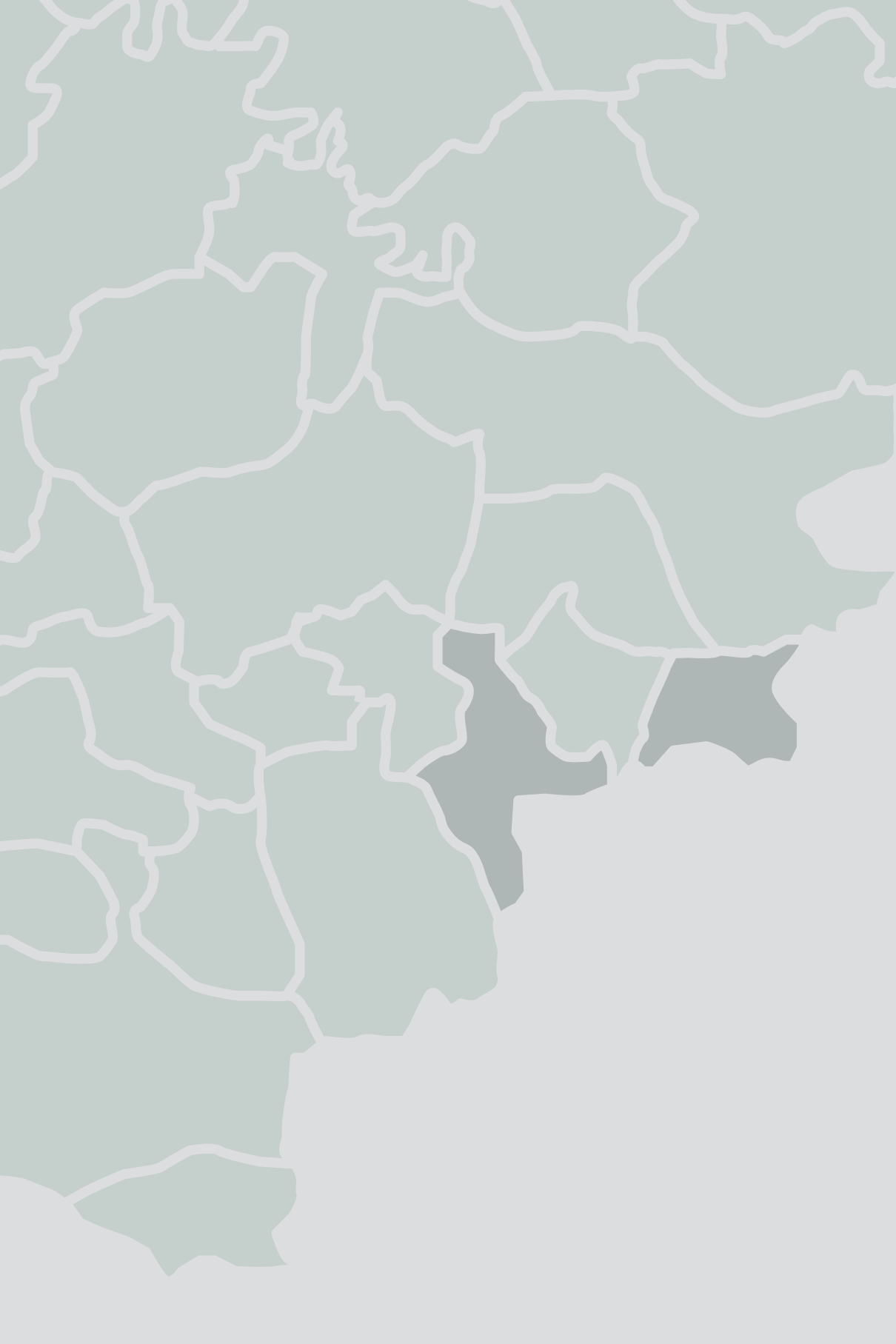

1.1.6	f) uređenje i izgradnja trgova u Silašu, Šodolovcima i Adi	Idejni projekt	1.500.000	0	100.000	100.000	1.300.000
1.1.7	g) izgradnja oborinskih kanala	Idejni projekt	600.000	100.000	0	0	500.000
1.1.8	h) rekonstrukcija kuće oprostaja	Idejni projekt	250.000	0	200.000	50.000	0
1.1.9	i) izgradnja dječjih igrališta u svim naseljima	Idejni projekt	1.100.000	0	100.000	100.000	900.000
1.1.10	j) izgradnja DVD-a u Silašu i Šodolovcima	Idejni projekt	2.000.000	0	0	0	2.000.000
1.1.11	k) rekonstrukcija društvenih domova u Adi, Petrovoj Slatini i Silašu	Idejni projekt	1.300.000	0	0	0	1.300.000
1.1.12	l) izgradnja doma za starije i nemoćne	Idejni projekt	1.500.000	0	0	0	1.500.000
1.1.13	lj) adaptacija i izgradnja nerazvrstanih cesta (otresnica) u svim mjestima	Idejni projekt	2.000.000	0	0	200.000	1.800.000
1.1.14	m) izgradnja i rekonstrukcija nerazvrstanih cesta u svim mjestima	Glavni projekt	3.500.000	0	0	200.000	3.300.000
1.1.15	n) izgradnja i obnova biciklističkih, pješačkih staza i nogostupa u svim mjestima	Idejni projekt	4.200.000	0	200.000	0	4.000.000
1.1.16	nj) izgradnja autobusnih stajališta u svim mjestima	Glavni projekt	600.000	0	0	100.000	500.000

1.2 ENERGETSKA UČINKOVITOST I ZAŠTITA OKOLIŠA						
1.2.1	a) izgradnja i rekonstrukcija javne rasvjete u Palači	Idejni projekt	400.000	0	100.000	300.000
1.2.2	b) postavljanje LED rasvjete u Šodolovcima, Petrovoj Slatini, Koprivni i Paulin Dvoru	Projektirni troškovnik	1.200.000	0	200.000	1.000.000
1.2.3	c) postavljanja solarnih na panela na sve javne zgrade sukladno Akcijskom planu energetske učinkovitosti	Idejni projekt	1.500.000	0	300.000	1.200.000
1.2.4	d) povećanje energetske učinkovitosti administrativne zgrade Šodolovci, društvenih domova u Koprivni, Silašu i Adi	Glavni projekt	2.500.000	0	500.000	2.000.000
1.2.5	e) izgradnja reciklažnog dvorišta	Idejni projekt	800.000	0	100.000	700.000
1.3 KULTURA I BAŠTINA						
1.3.1	a) izgradnja muzeja tradicionalne baštine u Šodolovcima	Idejni projekt	400.000	0	0	400.000
1.3.2	b) uređenje arheološkog nalazišta Vodenčina u Koprivni	Idejni projekt	1.500.000	0	0	1.500.000
1.3.3	c) organizacija kulturno-tradicijskih manifestacija	n/p	500.000	100.000	100.000	200.000

2.1	GOSPODARSTVO							
2.1.1	a) izgradnja poduzetničkih zona u Palači, Šodolovcima i Silašu	Idejni projekt	1.500.000	0	0	0	0	1.500.000
2.1.2	b) izgradnja poduzetničkog inkubatora za start-up tvrtke	Idejni projekt	1.500.000	0	0	0	0	1.500.000
2.1.3	c) priprema dokumentacije za širokopojasni internet	Idejni projekt	500.000	0	0	0	50.000	450.000
2.2	TURIZAM							
2.2.1	a) izgradnja interaktivne staze i turističko-rekreativnog centra Silaš	Idejni projekt	1.300.000	0	0	0	0	1.300.000
2.2.2	b) izgradnja športsko-kulturnog centra Šodolovci	Idejni projekt	800.000	0	0	0	0	800.000
2.2.3	c) izgradnja turističko-rekreativnog centra s pratećim sadržajem u Adi	Idejni projekt	5.000.000	0	0	0	0	5.000.000
2.3	POLJOPRIVREDA							
2.3.1	a) izgradnja javne hladnjače Silaš	Idejni projekt	500.000	0	0	0	0	500.000
2.3.2	b) info centar za poljoprivrednike	Idejni projekt	200.000	0	0	0	0	200.000
2.3.3	c) izgradnja irigacije i sustava za navodnjavanje - Bobotski kanal	Idejni projekt	2.000.000	0	0	0	0	2.000.000
2.3.4	d) izgradnja infrastrukture za potrebe lovišta Tomin hrast i Šodolovci	Idejni projekt	800.000	0	50.000	0	0	750.000

3.1 SOCIJALNO UKLJUČIVANJE I LJUDSKI RESURSI						
3.1.1	a) sufinanciranje prijevoznih karata učenicima i studentima	U fazi realizacije	150.000	0	150.000	0
3.1.2	b) sufinanciranje zdrave prehrane učenika	n/p	120.000	0	120.000	0
3.1.3	c) sufinanciranje projekata civilnih udruga koje su odobrile regionalne, nacionalne i međunarodne institucije	U fazi realizacije	400.000	0	400.000	0
3.1.3	d) projekt prekvalifikacije nezaposlenih osoba i ugroženih skupina u zanimanja iz područja povrtlarstva i udomiteljstva	n/p	200.000	0	0	200.000
3.2 JAVNA UPRAVA						
3.2.1	a) Osnivanje Lokalne razvojne agencije Šodolovci	n/p	400.000	0	400.000	0
3.2.2	b) Dani otvorenih vrata Općine – demokratizacija i transparentnost	n/p	200.000	0	100.000	100.000
3.2.3	c) projekt usavršavanja zaposlenika Općine – PCM, javna nabava, komunikacijsko–prezentacijske vještine	n/p	200.000	0	0	200.000

7

**Provedba
strategije:
institucionalni
i financijski
okvir**

7.1. Organizacijska struktura za provedbu Strategije

Predmetno poglavlje sadrži opis postupaka i nadležnost subjekata u provedbi strategije, njihove kapacitete te rokove provedbe.

Cjelokupni proces izrade strategije temelji se na partnerskom pristupu, jednom od osnovnih načela politike regionalnoga razvitka. Partnerski pristup podrazumijeva su-

radnju između javnog, privatnog i civilnog sektora, odnosno suradnju između tijela državne uprave, jedinica područne (regionalne) samouprave, jedinica lokalne samouprave, gospodarskih subjekata, znanstvene zajednice, socijalnih partnera i organizacija civilnoga društva.

Općina Šodolovci imenovala je radnu skupinu za izradu strategije, u čijem su sastavu predstavnici u čijem su sastavu predstavnici Općine, građana i konzultanata za izradu doku-

menta. Zadatak je radne skupine savjetovati, predlagati i usmjeravati izradu strategije. Uz radnu skupinu, u izradi Strateškog razvojnog dokumenta općine Šodolovci sudjelovali su i stručnjaci angažirani kao tehnička pomoć.

Proces izrade strategije započeo je u studenom 2015. Kako bi mogli aplicirati projekte na mjere ruralnoga razvitka, ali i stvorili sve preduvjete za rast i razvitak, u listopadu 2015. Općina je Šodolovci uputila poziv svim građanima, poduzetnicima, obrtnicima, obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, udrugama i ostalim zainteresiranim da pošalju obrazac s projektnom idejom.

U studenom 2015. održana je tematska radionica pod nazivom "Strateški razvojni program općine Šodolovci", na kojoj su građanima i ostalim zainteresiranim sudionicima predstavljeni pristigli projektni prijedlozi, ali im je i dana mogućnost dodatne prijave projektnih ideja.

Na službenim mrežnim stranicama Općine Šodolovci objavljen je pregled prepoznatih snaga, slabosti, prilika i prijetnji za područje općine, kao i prijedlog prioriteta i mjera, te je upućen poziv zainteresiranim dionicima da iznesu svoje komentare. Završnu verziju Strateškog razvojnog programa općine Šodolovci usvojilo je Općinsko vijeće sredinom 2016.

7.2. Financijski okvir (izvori financiranja)

Kako bi planirane mjere bile provedene, nužno je osigurati odgovarajuće financiranje. Općina svojim nedostatnim financijskim kapacitetima nije u mogućnosti samostalno realizirati predmetne projekte pa će ih apli-

cirati na potencijalne druge izvore financiranja. Projekti koji se planiraju realizirati i koji su predmet ovog dokumenta prvenstveno moraju biti u skladu sa Zakonom o proračunu (NN 87/08 i 136/12), Zakonom o izvršavanju državnog proračuna (NN 152/13 i 39/14), Pravilnikom o proračunskim klasifikacijama (NN 26/2010 i 120/13) i Pravilnikom o postupku zaduživanja te davanju jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 55/09 i 139/2010).

Mogućnosti sufinanciranja projekata su:

1. FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST – sufinanciranje u iznosu od 80% za općinu Šodolovci - potrebna priprema projektna dokumentacije;

2. STRUKTURNI I KOHEZIJSKI FONDOVI EU (mjere Ruralnog razvitka, ESF i drugi programi);

3. PROGRAMI ZAJEDNICE – npr. Obzor 2020. (Horizon 2020) novi je program Europske unije za istraživanje i inovacije za razdoblje od 2014. do 2020. koji objedinjuje aktivnosti Sedmog okvirnog programa (FP7), inovacijske aspekte Programa za konkurentnost i inovacije (CIP) i doprinos Europske unije Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (EIT);

4. SREDSTVA PRIVATNOG SEKTORA - financiranje treće strane, zaduživanje (klasični krediti) ili ESCO model - model financiranja usluga u području energetike. ESCO tvrtka provodi radove i isporučuje usluge s ciljem smanjenja naručiteljevih troškova za energiju. Nakon provedbe projekta, ostvarene uštede dijele se između naručitelja i ESCO tvrtke do namirenja troškova

ESCO tvrtke. Kada se namire troškovi koje je imala, ESCO tvrtka povlači se iz financijskih tokova, a naručitelju ostaju trajne uštede ostvarene projektom;

5. JAVNO-PRIVATNO PARTNERSTVO - zajednička provedba i financiranje aktivnosti u proizvodnji javnih usluga ili proizvoda u partnerstvu javnog i privatnog sektora. Prednost je financiranja JPP-om u tom što ovakav način sufinanciranja pruža mogućnost izbjegavanja povećanja javnog duga;

6. HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR);

7. NACIONALNI PROGRAMI, FONDOSVI I DRUGA PRORAČUNSKA SREDSTVA usmjerena na razvitak svih sektora društva;

8. ŽUPANIJSKA PRORAČUNSKA SREDSTVA za financiranje komunalne i društvene infrastrukture te razvitku privatnog i civilnog sektora.

7.3. Usklađenost strategije s nacionalnim i regionalnim politikama

Imajući u vidu ciljeve, prioritete i mjere relevantnih strategija, Strategija razvoja općine Šodolovci usklađena je sa strateškim referentnim okvirom na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini. Koherentnost sa strateškim smjernicama na općenitijoj razini važna je prilikom planiranja različitih vrsta projekata iz EU fondova.

EUROPSKA RAZINA

Strategija Europa 2020. krovni je strateški dokument Europske unije koji daje smjernice

svim članicama za daljnju pripremu svih ostalih nacionalnih, regionalnih i lokalnih planiranih dokumenata kroz tri osnovna prioriteta:

- pametan rast: razvijanjem ekonomije utemeljene na znanju i inovaciji;
- održiv rast: promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija;
- uključiv rast: njegovanje ekonomije s visokom stopom zaposlenosti, koja donosi društvenu i teritorijalnu povezanost.

Strategija općine Šodolovci odredila je tri ključna prioriteta kojima će se posvetiti u razdoblju do 2020.:

1. izgradnja, adaptacija i rekonstrukcija javnih i komunalnih objekata s ciljem poboljšanja uvjeta života na području općine;
2. razvitak konkurentne poljoprivrede i gospodarstva;
3. razvitak ljudskih resursa i kapaciteta upravljanja ljudskim i materijalnim resursima.

OPERATIVNI PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014.-2020.

Na području općine Šodolovci, koja spada u ruralna područja, mnogi su poslovi povezani s poljoprivredom. Poljoprivrednicima su potrebni strojevi, zgrade, gorivo, gnojiva i zdravstvena skrb za životinje, a većina se područja nalazi u izvornom prirodnom stanju.

Zajednička poljoprivredna politika (ZPP) podrazumijeva skupinu pravila i mehanizama koji reguliraju proizvodnju, prodaju i plasiranje poljoprivrednih proizvoda u EU. Provedba politike ide kroz dva stupa:

1. izravna plaćanja i tržišne intervencije, te
2. ruralni razvitak.

Nacrt Uredbe ruralnog razvoja EU određuje tri dugoročna strateška cilja i šest prioriteta:

Ciljevi: 1. poticati konkurentnost poljoprivrede; 2. osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama; 3. postići uravnotežen teritorijalni razvitak ruralnih gospodarstava i zajednica, uključujući stvaranje i očuvanje radnih mjesta.

Prioriteti: 1. promicanje znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima; 2. povećanje održivosti poljoprivrednih gospodarstava i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrednih djelatnosti u svim regijama, promovirajući pri tom i inovacijske poljoprivredne tehnologije, kao i održivo upravljanje šumama; 3. promicanje organiziranja lanca prehrane, uključujući preradu i trženje poljoprivrednih proizvoda, dobrobit životinja te upravljanje rizicima u poljoprivredi; 4. obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava vezanih uz poljoprivredu i šumarstvo; 5. promicanje učinkovitosti resursa i pomaka ka klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru i 6. promicanje socijalne uključenosti, smanjenje siromaštva i gospodarski razvitak u ruralnim područjima.

Navedeni Operativni program ruralnog ra-

zvoja polazište je za daljnje planiranje za jedinice lokalne samouprave koje se nalaze u ruralnom području upravo stoga što potiče sljedeća ulaganja koja su povezana s ciljevima, prioritetima i mjerama:

- ulaganja u infrastrukturu malih razmjera,
- ulaganja u razvitak, poboljšanje osnovnih usluga za stanovništvo u ruralnom području, uključujući slobodno vrijeme i kulturu te pripadajuće infrastrukture,
- ulaganja u energetska infrastrukturu – učinkovito korištenje energije i obnovljivih izvora energije.

OPERATIVNI PROGRAM ZA KONKURENTNOSTI KOHEZIJU 2014.-2020.

Operativnim programom konkurentnosti i kohezije 2014.-2020. pridonosi se cilju Ulaganje za rast i radna mjesta kroz poticanje ulaganja u infrastrukturne investicije (u područjima prometa, energetike, zaštite okoliša...) i pružanje potpore razvitku poduzetništva.

U Operativnom programu Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. (OPKK) postoji veliki broj elemenata na koje se može nadovezati Strategija lokalnog razvoja općine Šodolovci. Financijska alokacija za provedbu mjera iz OPKK je prilično izdašna, a mjere koje se mogu izravno primijeniti na ovu strategiju su sljedeće:

- **Investicijski prioritet 4c** - podupiranje energetske učinkovitosti, pametnog upravljanja energijom i korištenja ob-

novljivih izvora energije (OIE) u javnoj infrastrukturi;

- **Specifični cilj 4c1** - smanjenje potrošnje energije u zgradama javnog sektora;
- **Specifični cilj 4c4** - povećanje učinkovitosti sustava javne rasvjete;
- **Investicijski prioritet 6i** - ulaganje u sektor otpada;
- **Specifični cilj 6i1** - smanjenje količine otpada koja se odlaže na odlagališta;
- **Investicijski prioritet 9a** - ulaganje u zdravstvenu i socijalnu infrastrukturu, što pridonosi nacionalnom, regionalnom i lokalnom razvitku, smanjujući nejednakosti u smislu zdravstvenog statusa, promičući socijalnu uključenost, kulturne i rekreativne usluge te prelazak s institucijske skrbi na skrb u zajednici;
- **Specifični cilj 9a3** - aktivnosti koje promiču socijalnu uključenost i smanjenje nejednakosti kroz poboljšani pristup socijalnim uslugama te prelazak s institucionalne skrbi na skrb u zajednici putem poboljšane socijalne infrastrukture.

STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA RH DO 2020.

Strategija razvoja turizma RH do 2020. sagledava razvojna ograničenja i razvojne mogućnosti koje se očitavaju iz relevantnih razvojnih trendova u globalnom okruženju te prepoznaje ključne činitelje uspjeha na lokalnim i regionalnim razina-

ma, a na koje se hrvatska turistička politika mora usredotočiti u razdoblju do 2020.

Općina Šodolovci nije još prepoznata kao turistička destinacija Osječko-baranjske županije, ali ima dosta potencijala za razvitak specifičnih oblika turizma na temelju čega se može vezati na nacionalnu strategiju u području cikloturizma.

- **5.2.1.7. Cikloturizam** - Nove investicije - Osigurava se brži razvitak glavnih i 'kapilarnih' mreža biciklističkih ruta u svim dijelovima Hrvatske, posebice osposobljavanjem manje prometnih lokalnih cesta, seoskih putova, riječnih nasipa i napuštenih pruga te njihovim eventualnim tematiziranjem (npr. vinske, gastronomske, edukacijske); izgradnja i primjereno opremanje većeg broja novih biciklističkih staza, bike parkova u svim dijelovima zemlje, a osobito u glavnim turističkim područjima, područjima oko velikih gradova te ondje gdje se biciklistički promet odvija na cestama s velikim intenzitetom motornoga promet.

STRATEGIJA RAZVOJA DRUŠTVENOG PODUZETNIŠTVA U RH ZA RAZDOBLJE 2015.-2020.

Društveno poduzetništvo ima važnu ulogu posebice pri zapošljavanju ranjivih, teže zapošljivih skupina (osobe s invaliditetom, nacionalne manjine, Romi, itd.) te osiguravanju socijalnih usluga u zajednici. U tom su svojstvu društveni poduzetnici partneri

javnom sektoru u osiguravanju socijalnih i javnih usluga. Budući da na području općine postoje udruge koje djeluju na dobrobit zajednice, mnoge se njihove aktivnosti odnose na pomoć marginaliziranim skupinama i stvaranje pretpostavki za njihovu veću konkurentnost na tržištu rada (edukacija, umrežavanje, iniciranje i izgradnja partnerstava među sektorima itd.).

STRATEGIJA RAZVOJA LJUDSKIH POTENCIJALA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE 2020.

Lokalno partnerstvo za zapošljavanje Osječko-baranjske županije zajednički radi na smanjenju nezaposlenosti, osnaživanju kapaciteta lokalnih dionika za izradu i provedbu aktivnih politika tržišta rada (jedan od ključnih dionika su i JLS-ovi na području OBŽ), u poticanju pripreme razvojnih projekata te njihovom kandidiranju za EU sredstva, kao i jačanju kapaciteta potencijalnih prijavitelja projekata za provođenje aktivnih mjera za zapošljavanje.

OSTALE STRATEGIJE

Kao važno područje u promicanju socijalne kohezije i uključivanju ranjivih skupina u gospodarski i društveni život zajednice, društveno poduzetništvo je prepoznato u **Nacionalnoj strategiji stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012. do 2016. i Strategiji borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti Republike Hrvatske od 2014. do 2020.**

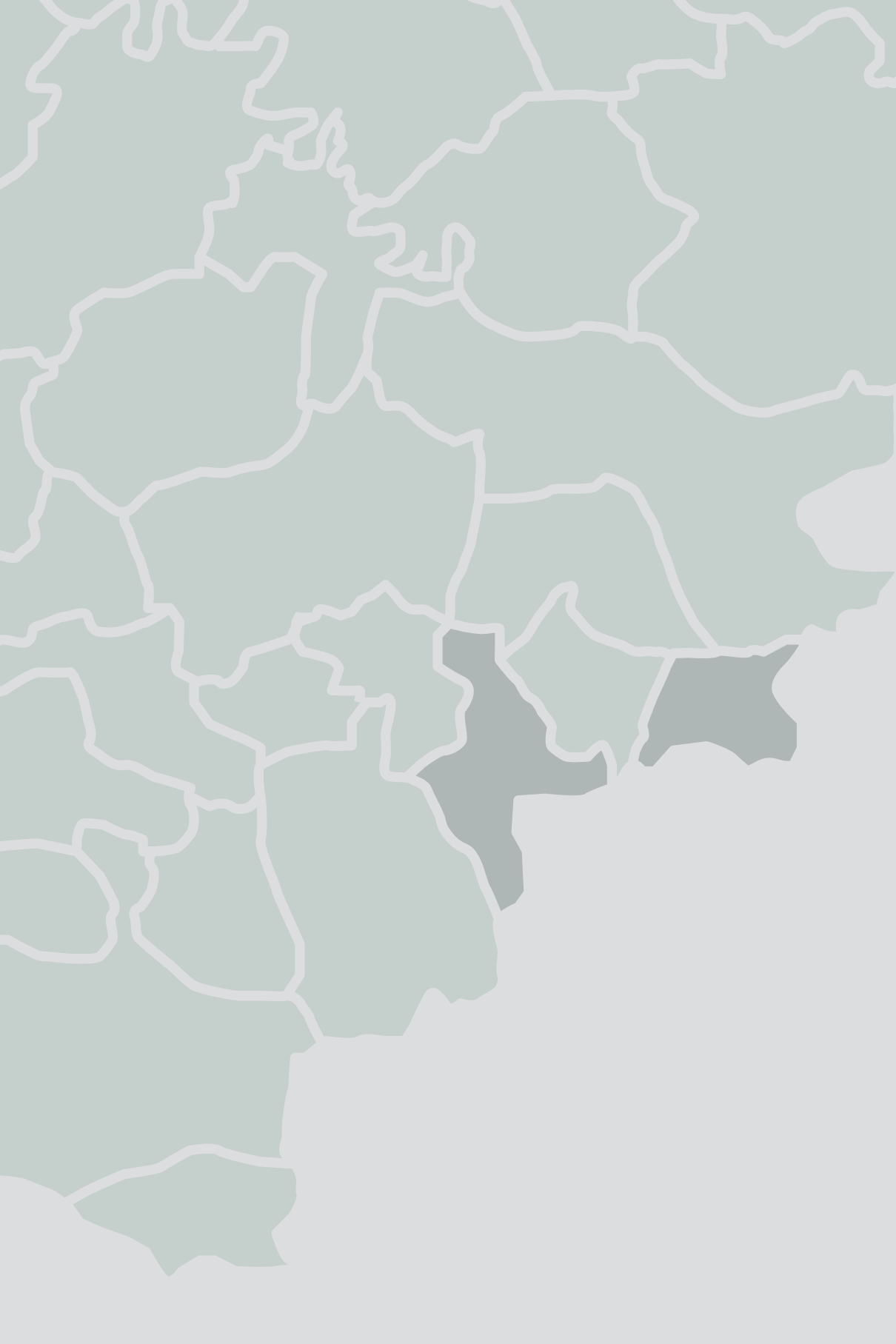
Nadalje, važeća **Strategija razvoja Osječ-**

ko-baranjske županije u svom prioritetu 1.4. Razvoj infrastrukturnih sustava, podržava aktivnosti koje se odnose na: izgradnju i unaprjeđenje sustava prometne infrastrukture; cestovne infrastrukture, uvažavajući međunarodne i međuregionalne prometne pravce, kao i potrebe stanovništva i gospodarstva; izgradnju i unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i odvodnje, kao i sustava za navodnjavanje i melioracijsku odvodnju. Jedna od mjera je i izgradnja i razvitak društvene infrastrukture (objekti javne namjene).

HORIZONTALNE TEME

Horizontalne teme, koje su identificirane za ovu strategiju, izabrane su tijekom procesa strateškog odabira ciljeva, mjera i aktivnosti. Tijekom procesa su horizontalne teme postale jasne zbog svoje prisutnosti u većini aktivnosti kroz sve identificirane ciljeve.

O zaštiti prirodne općenito vodit će se računa kroz sve navedene ciljeve, poštujući odredbe Zakona o zaštiti okoliša i Zakona o zaštiti prirode, s naglaskom na ciljeve unutar prioriteta Održiv rast. To se posebice odnosi na cilj C 2.3. Smanjiti utjecaj prirodnih nepogoda, gdje se tijekom planiranih projekata mora voditi računa o utjecaju na okoliš.

8

**Praćenje
učinaka i
evaluacija
realizacije
postavljenih
ciljeva**

Od velikoga su značaja za ovaj dokument strateške mjere sukladne mjerama postavljenima u strateškim dokumentima na višim razinama. Politika je regionalnoga razvitka usmjerena upravo prema društvenom i gospodarskom razvitku na onoj najnižoj, lokalnoj razini, zbog čega je nužno jasno odrediti ciljeve koji će biti dobra smjernica strategijama na višoj razini. Povezivanje lokalne i regionalne razine, a potom i određivanje razvojne strategije na nacionalnoj razini, osigurat će daljnje usmjerenje razvitka i adekvatnu alokaciju sredstava prema području koje je od posebnoga nacionalnoga interesa. Zakon o regionalnom razvitku prepoznao je važnost ovog povezivanja koje pridonosi indeksu razvijenosti svake jedinice lokalne samouprave. Ovim su dokumentom jasno određeni budući planovi, mjere i projekti, a kako bi se oni uistinu i provodili, potrebno je uvesti sustavno praćenje i nadzor njihove provedbe. Cilj je praćenja omogućiti uvid u stvarno stanje provedbe mjera, odnosno odgovara li trenutačno stanje provedbe planiranom provedbenom okviru te hoće li prethodno postavljeni skup ciljeva biti ispunjen, u smislu očekivanih rezultata prema utvrđenom planu i programu.

Nadležno tijelo za praćenje Strateškog razvojnog programa općine Šodolovci je Općina Šodolovci, s obzirom na to da na području općine ne postoji ni jedna druga mjerodavna institucija koja bi isto mogla provoditi. Kako Općina svake godine dostavlja izvješća o provedbi svojih projektnih aktivnosti prema regionalnoj i nacionalnoj razini, upravo će ona biti i glavni pokazatelj uspješnosti provedbe ovog dokumenta, kao i korektiv u slučaju bilo kakvih odstupanja (posebice ako su ona usmjerena na intenzitet provedbe). Osim za praćenje ostvarenja provedenih aktivnosti, dobiveni će se podatci koristiti i prilikom evaluacije njihovih učinaka na ostvarivanje postavljenih ciljeva. U predmetnu evaluaciju moraju biti uključene detaljno opisane aktivnosti, vremenski planovi te određeni nositelji predmetnih aktivnosti. Sustav pokazatelja postignuća sastoji se od:

1. pokazatelja izravnog pozitivnog učinka na ciljne skupine,
2. pokazatelja dugoročnog učinka na ciljeve razvojne politike,
3. pokazatelja dugoročnog utjecaja na razvitak općine.

PRIORITETI	POKAZATELJI	ROK IMPLEMENTACIJE	NOSITELJ
Izgradnja, adaptacija i rekonstrukcija javnih i komunalnih objekata, s ciljem poboljšanja uvjeta života na području općine	90% stanovništva priključeno na vodovodnu mrežu	2020.	Općina Šodolovci
	pokrivenost općine kanalizacijskim sustavom 30%	2018.	Općina Šodolovci
	sanirano 70% ilegalnih deponija na području općine i izgrađeno reciklažno dvorište	2020.	Općina Šodolovci
	izgrađena nova turistička i kulturna infrastruktura	2020.	Općina Šodolovci
	smanjenje emisije CO2 za minimalno 10%	2020.	Općina Šodolovci
	izgrađeno ili rekonstruirano 80% nerazvrstanih cesta	2020.	Općina Šodolovci
	društvena, kulturna i obrazovna infrastruktura adaptirana i zadovoljava sve potrebe (društvene, energetske) stanovnika	2020.	Općina Šodolovci
	broj zaposlenih porastao za 10%	2020.	gospodarstvenici
	modernizacija informatičke opreme i povećanje broja korisnika interneta za 40%	2019.	Općina Šodolovci
	porastao broj pravnih subjekata za 8%	2020.	gospodarstvenici
Razvitak konkurentne poljoprivrede i gospodarstva	porast broja turističkih sadržaja i broja turista za 30%	2020.	gospodarstvenici
	ekonomičnija i učinkovitija uprava na razini općine	2019.	Općina Šodolovci
	15% stanovnika općine iznad 40 godina sudjeluje u programima obrazovanja odraslih	2019.	Općina Šodolovci
Razvitak ljudskih resursa i kapaciteta upravljanja	porast životnog standarda	2020.	Općina Šodolovci i lokalna zajednica

Kako bi se uspješnije mogao pratiti pravi učinak Strateškog razvojnog programa, uspostavljen je kvantitativni sustav vrjednovanja uspješnosti provedbe svih aktivnosti, koji će u konačnici odrediti jesmo li uspješno implementirali postavljene mjere, prioritete i ciljeve. Iz toga smo razloga u tablici koja slijedi odredili željene rezultate za svaki od predviđenih prioriteta te u kojem vremenskom roku planiramo iste postići.

8.1. Komunikacija i informiranje

Jedan od najvažnijih čimbenika u provedbi strategije, kao i uspješnosti provedbe zacrtanih ciljeva, mjera i prioriteta jest proces informiranja i uključivanja javnosti u izradu strategije, kao i njezinu implementaciju. Jedinica lokalne samouprave nije u mogućnosti samostalno provesti sve zacrtane projekte, kao što implementacija projekata ne smije biti svrha sama sebi. Iz tog je razloga potrebno neprekidno informiranje javnosti, što će povećati transparentnost u provedbi zacrtanih prioriteta, mjera i ciljeva, ali i potaknuti zajednicu na aktivnije uključivanje u provedbu predmetnog dokumenta. Ovakav oblik komunikacije i sinergije već smo uspješno kreirali kroz izradu Strateškog razvojnog programa općine Šodolovci, s obzirom na velik odziv građana na organizirane radionice na kojima su sudjelovali svi sektori: javni, privatni, civilni. Tako smo uspješno postigli jedan od ciljeva: informirati javnost

i podići njihovu svijest i razumijevanje o važnosti predmetnog dokumenta.

Kako bi transparentnost u provedbi predmetnog dokumenta bila na najvišoj razini, informacije o svim koracima u provedbi Strateškog razvojnog programa općine Šodolovci bit će redovno objavljivane i ažurirane:

- a) na mrežnoj stranici Općine;
- b) na društvenim mrežama - Općina će redovito objavljivati sve aktualnosti;
- c) u medijima (tisak, radio i televizija) - Općina će redovito informirati javnost objavljivanjem članaka, javnim nastupima, tiskovnim konferencijama i obavijestima u regionalnim i nacionalnim medijima;
- d) u publikacijama i promotivnim materijalima.

Svi će materijali biti dostupni u prikladnim formama te će pravo na informaciju biti zajamčeno svima kroz lako dostupne i prilagodljive oblike distribucije informacija, kako je ranije i navedeno. U skladu sa zakonima Republike Hrvatske, vodit će se računa o pravu na jednak pristup informacijama. Invaliditet, etničko podrijetlo, spolne i dobne razlike bit će uzete u obzir pri oblikovanju komunikacijskoga pristupa te će se i model komunikacije prilagoditi pojedinim ciljanim skupinama.

A stylized, light-colored map of Croatia is positioned in the background, partially obscured by the page's geometric design. The map shows the outline of the country and its internal administrative divisions.

9

Zaključak

Općina Šodolovci neprekidno ulaže napore u provedbi Strategije razvitka Osječko-baranjske županije, kao i Strategije Europa 2020. Strateški razvojni program općine Šodolovci izrađen je u skladu s Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (NN 53/10), a koji je propisalo Ministarstvo regionalnog razvitka i fondova EU (MRRFEU). Taj dokument jasno određuje potrebe općine Šodolovci, razrađuje viziju, ciljeve, prioritete, mjere, ideje, projekte, ali istodobno nudi jasno razrađen plan aktivnosti i status pojedinih projekata. Općina kao institucija ovim dokumentom preuzima odgovornost za provođenje svih

navedenih projekata, od faze ideje do potpune realizacije, a to će ponajviše ovisiti o dinamici raspisanih natječaja za nacionalna i EU sredstva.

Od velike je važnosti osigurati bolju međusektorsku suradnju svih dionika koji žele svojim konstruktivnim razmišljanjem i radom pridonijeti razvitku lokalne zajednice. Upravo ovaj Strateški razvojni program općine Šodolovci daje odgovor na pitanja – što, kada i kako trajno stvoriti sliku: Šodolovci – općina tradicionalnih vrijednosti te velikog kulturnog naslijeđa koji se međusobno isprepliću s temeljnom gospodarskom granom poljoprivredom kao glavnom okosnicom životnih aktivnosti mještana općine.

10

Prilozi

10.1. Popis sudionika radionice održane u studenom 2015. i sudionika koji su pomogli u izradi Strateškog razvojnog programa općine Šodolovci

1. OPG Samardžić Blagoja
2. OPG Samardžić Boško
3. OPG Knežević Goran
4. OPG Starčević Tomislav
5. OPG Zlokapa Mile
6. OPG Telenta Dragan
7. OPG Krička Petar
8. OPG Vučković Pero
9. Poljoprivredni obrt Borjan Slobodan
10. OPG Dragičević Pilip
11. Dobrovoljno vatrogasno društvo Silaš

10.2. Obrazac za prikupljanje projekata/projektnih ideja

Općina Šodolovci

Obrazac za prikupljanje projekata/projektnih ideja

(maksimalno 2 stranice)

Predlagatelj/ nositelj projekta	
Potencijalni partneri	
Sektor (vrsta subjekta)	
Kontakt osoba e-mail i telefon	
Naziv projekta	
Kratki opis projekta (cilj, aktivnosti, očekivani rezultati)	1. Cilj/ciljevi projekta:
	2. Glavne aktivnosti:
	3. Očekivani rezultati projekta:
Razina spremnosti projektne ideje / projekta	Projektna ideja – ideja koju ćemo dalje razrađivati i prikupljati potrebnu dokumentaciju (max 5 rečenica):
	Srednja razina spremnosti – do sada je projekt razrađen i ima djelomično pripremljenu sljedeću dokumentaciju (navesti):
	Visoka razina spremnosti – projekt ima pripremljenu svu potrebnu dokumentaciju za početak provedbe (navesti):
	Napomene/komentari (prepreke u pripremi projekta; dokumentacija koja nedostaje i dr.):
Očekivano trajanje projekta (mjeseci)	
Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	
Mogućnost sufinan- ciranja i prefinanciranja (DA/NE)	